

Фінансується в рамках
гуманітарної допомоги
Європейського Союзу

**ПРОГРАМА РЕАГУВАННЯ МІЖНАРОДНОГО КОМІТЕТУ
ПОРЯТУНКУ НА НАДЗВИЧАЙНІ СИТУАЦІЇ В УКРАЇНІ:**
аналітичні дослідження, правозахист, медіаадвокація

ЗВІТ

**СТАН СИСТЕМИ НАДАННЯ ГУМАНІТАРНИХ
ТА СОЦІАЛЬНИХ ПОСЛУГ НАСЕЛЕННЮ
ПІД ЧАС ВОЄННОЇ КРИЗИ В УКРАЇНІ.**

РЕСУРСНА МАПА НАДАВАЧІВ
ГУМАНІТАРНИХ ТА СОЦІАЛЬНИХ ПОСЛУГ

Аналітично-ресурсне дослідження

Виконавці: проєктна дослідницька група ГО «Жіночий консорціум України»

серпень 2022 – червень 2023

4	СКОРОЧЕННЯ
5	ВСТУП
6	РЕЗЮМЕ ЗВІТУ
8	РОЗДІЛ 1 Особливості соціогуманітарного середовища та впливи на населення: динаміка змін під час воєнного стану в Україні (лютий 2022 – травень 2023 року)
8	1.1. Аналітичний огляд контексту й особливості соціогуманітарного середовища та впливи на населення: динаміка змін
10	1.2. Нормативно-правові засади та динаміка системи соціального захисту й гуманітарної допомоги населенню: динаміка реагувань на потреби населення, яке постраждало внаслідок війни
14	1.3. Гуманітарні та соціальні послуги в умовах воєнного стану в Україні: визначення понять та особливостей надання
18	РОЗДІЛ 2 Гуманітарні та соціальні послуги в умовах воєнного стану в Україні. Результати аналітичного дослідження діяльності надавачів послуг у рамках проєкту
18	2.1. Методологія, масштаб, ризики та результати аналітичного дослідження діяльності надавачів послуг у рамках проєкту: ресурсна мапа надавачів гуманітарних та соціальних послуг
18	2.1.1. Методологія та інструментарій дослідження
19	2.1.2. Масштаб, цільова група, термін реалізації та ризики у здійсненні аналітичного дослідження діяльності надавачів послуг у рамках проєкту
20	2.1.3. Індикатори для порівняльного аналізу ресурсних даних щодо надавачів гуманітарних та соціальних послуг
22	2.2. Результати аналітичного дослідження діяльності надавачів послуг у рамках проєкту й ресурсна мапа надавачів гуманітарних та соціальних послуг
22	2.2.1. Зведені результати дослідження, верифіковані під час фокус-груп
23	2.2.2. Ступінь залученості надавачів послуг до прямого надання послуг та допомоги
25	РОЗДІЛ 3 Висновки та рекомендації
25	3.1. Висновки
26	3.2. Рекомендації
27	РОЗДІЛ 4 Перелік використаних джерел
	Додатки

СКОРОЧЕННЯ

АТО/ООС	Антитерористична операція на сході України / Операція Об'єднаних сил
БПД	Безоплатна правова допомога
ВПО	Внутрішньо переміщена(-і) особа(-и)
ВРУ	Верховна Рада України
ГО ЖКУ	Громадська організація «Жіночий консорціум України»
ЕСНО	European Commission Humanitarian Aid Operation / Оперативний фонд гуманітарної допомоги від Європейської комісії
ЄС	Європейський Союз
ЗУ	Закон України
КМУ	Кабінет Міністрів України
Мінсоцполітики	Міністерство соціальної політики України
Мінреінтеграції	Міністерство з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України
МКП/IRC	Міжнародний комітет порятунку / International Rescue Committee
МТД	міжнародна технічна допомога
Нацсоцслужба	Національна соціальна сервісна служба України
НПЗ	нормативно-правове забезпечення
ОВА	обласна(-і) військова(-і) адміністрація(-ї)
ОМС	органи місцевого самоврядування
ООН	Організація Об'єднаних Націй
УСЗН	управління соціального захисту населення
ЦНАП	центр надання адміністративних послуг
ЦОВВ	центральні органи виконавчої влади
ЮНІСЕФ/UNICEF	Дитячий фонд Організації Об'єднаних Націй

ВСТУП

У лютому 2022 року життєві та професійні пріоритети громадян України, так само як і різних інституцій – національних, місцевих, міжнародних, – значною мірою змінилися. Поза сумнівом, серед найактуальніших завдань реагування на кризову ситуацію в період воєнного стану в Україні можна назвати надання гуманітарної допомоги, а також послуг із психологічної, правової, соціальної підтримки найбільш постраждалим верствам населення.

З березня 2022 року ГО «Жіночий консорціум України» впровадила та продовжує активно розвивати понад 15 гуманітарних та соціальних проєктів.

Водночас украй важливо визначити історичну значущість та практичну доцільність діяльності різних структур щодо забезпечення потреб населення в ці важкі часи.

Тому ГО «Жіночий консорціум України» вирішила здійснити дослідження з метою з'ясувати, хто і які саме послуги надає постраждалому населенню в Україні, та проаналізувати якість надання послуг у рамках проєкту «Програма реагування Міжнародного комітету порятунку на надзвичайні ситуації в Україні», який реалізується за підтримки ECHO та IRC (Німеччина) у період із вересня 2022 року до травня 2023 року.

До виконавчої команди проєкту були залучені експертки-аналітикині України: Лариса Магдюк, Наталя Миколайчук, Юлія Мазурчак.

Загальне редагування здійснила Лариса Магдюк.

Цей звіт пропонує аналітично-ресурсні матеріали, які можуть бути корисними широкому колу користувачів, надавачів та отримувачів соціальних та гуманітарних послуг на державному та громадському рівнях.

Більше детальної інформації про проєкти та іншу діяльність ГО та мережі «Жіночий консорціум України» можна знайти на медіаресурсах:

вебсторінка:

<https://wcu-network.org.ua/>

сторінка у Фейсбуку:

<https://m.facebook.com/pg/WCUnetwork/posts> та ін.

АНАЛІТИЧНО-РЕСУРСНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ «Стан системи надання гуманітарних та соціальних послуг для населення під час воєнної кризи в Україні» здійснила експертно-дослідницька група ГО «Жіночий консорціум України» в рамках «Програми реагування Міжнародного комітету порятунку на надзвичайні ситуації в Україні: аналітичні дослідження, правозахист, медіаадвокація» за фінансової та гуманітарної підтримки ЄСНО.

ЦІЛЯМИ ДОСЛІДЖЕННЯ БУЛИ:

- а) контент-аналіз нормативно-правового, ситуаційного та практичного забезпечення гуманітарних та соціальних послуг під час воєнного стану в Україні;
- б) виявлення проблем, із якими стикаються надавачі соціальних та гуманітарних послуг під час війни, з урахуванням потреб населення;
- в) висвітлення досвіду надання допомоги постраждалим від війни;
- г) створення переліку ресурсів з описами можливостей надання гуманітарних та соціальних послуг в Україні («Ресурсної мапи надавачів гуманітарних та соціальних послуг»).

МАСШТАБ ДОСЛІДЖЕННЯ. Дослідження охоплювало всі області України завдяки синергії ресурсів ГО ЖКУ (15 організацій – членів мережі ГО ЖКУ; кабінетне дослідження та верифікація даних – польові дослідження в 16 фокус-групах у 8 регіонах України).

ПЕРІОД ПРОВЕДЕННЯ ДОСЛІДЖЕННЯ: вересень 2022 року – травень 2023 року

ЦІЛЬОВА ГРУПА ЦЬОГО ДОСЛІДЖЕННЯ включала державні структури, які надають соціогуманітарні та правозахисні послуги населенню; громадські, волонтерські організації – надавачів гуманітарних та соціальних послуг.

ПАРТНЕРСТВО. Окрім міжнародних партнерів, проєкт було реалізовано в партнерстві з іншими зацікавленими сторонами, серед яких: а) керівники, менеджери, спеціалісти обласних військових адміністрацій; б) керівники, менеджери, спеціалісти органів місцевої влади, рад; в) керівники, менеджери, спеціалісти обласних, місцевих служб та установ соцзахисту; г) службовці Національної поліції України; г) керівники, менеджери, консультанти, експерти пунктів незламності, місць тимчасового перебування переміщених осіб (притулків), координаційних гуманітарних центрів/служб; д) мережа громадських та волонтерських організацій, служб України.

МЕТОДОЛОГІЯ ТА ІНСТРУМЕНТАРІЙ¹. Методологічне забезпечення аналітично-ресурсного дослідження в цьому проєкті включало сукупність прийомів, операцій, процедур, в тому числі: кабінетне дослідження (desk study) для аналітичного вивчення нормативно-правових засад, динаміки змін у системі надання гуманітарних та соціальних послуг населенню під час воєнного стану в країні; ознайомлення з досвідом інших надавачів послуг в країні (case-study); практичні обговорення – польові дослідження (field study) у 16 фокусах-групах; медіааналітика – відстеження реагувань відвідувачів на публікації в рамках проєкту на ресурсах соцмереж ЖКУ. Інші інструменти включали комунікативно-адвокаційні заходи: вебінари та семінари (онлайн та офлайн), медіаадвокацію через системні публікації в соцмережах (щотижня), діалогові активності (зустрічі, тренінги, вебінари, семінари, конференції).

¹ Бхаттачарджи А., Ситник Н. Методологія та організація наукових досліджень: дослідження в соціально-економічних науках: навч. посіб. 2-ге вид., перероб. і допов. Київ : НТУУ «КПІ ім. Ігоря Сікорського», 2022. 173 с. URL: https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/49231/1/Metodolohiia_orhanizatsiia_naukovykh_doslidzhen_2022.pdf.

РИЗИКИ. Дослідження здійснювалося в умовах ситуаційних ризиків високого ступеня, серед яких: небезпека через масовані атаки в більшості регіонів України; перебої з транспортним забезпеченням виїздів до регіонів для проведення фокус-груп; вимушені обмеження в роботі системи енергетичного забезпечення та зв'язку (блекаут); ротація кадрів, залучених до виконання проєкту.

ШЛЯХИ ЗМЕНШЕННЯ ВПЛИВУ РИЗИКІВ для реалізації проєкту: гнучкість у строках проведення фокус-групових зустрічей; зміна формату з офлайн на онлайн; залучення партнерської мережі громадських організації в регіонах.

РЕЗУЛЬТАТИ ПРОЄКТУ. У результаті аналітично-ресурсного дослідження «Стан системи надання гуманітарних та соціальних послуг населенню під час воєнної кризи в Україні» визначено актуальні потреби різних груп населення та динаміку змін щодо актуальності потреб населення протягом 6 місяців; зібрано рекомендації різних залучених сторін щодо покращення надання гуманітарних та соціальних послуг; створено перелік ресурсів з описами щодо можливостей надання гуманітарних та соціальних послуг в Україні («Ресурсна мапа надавачів гуманітарних та соціальних послуг» (див. Додаток).

КОМУНІКАЦІЯ ТА ПОШИРЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ (OUTREACH). Результати дослідження було висвітлено протягом періоду виконання проєкту: а) під час зустрічей фокус-груп (фактично – 191 учасник, за планом було 175 учасників); б) через публікації в медіа ресурсах (охоплено 53 341 відвідувача медіаресурсів, за планом – 40 000); в) під час вебінарів, семінарів, тренінгів, конференції (фактично – понад 600 учасників; за планом – 60); г) у процесі комунікації під час опитувань респондентів (фактично – 1550 осіб; за планом – 175).

Загальний висновок щодо результатів дослідження

Аналітично-ресурсне дослідження «Стан системи надання гуманітарних та соціальних послуг населенню під час воєнної кризи в Україні» в рамках «Програми реагування Міжнародного комітету порятунку на надзвичайні ситуації в Україні: аналітичні дослідження, правозахист, медіаадвокація» за фінансової та гуманітарної підтримки ЕСНО було проведено експертно-дослідницькою групою ГО «Жіночий консорціум України» належним чином з отриманням якісних результатів та з високим рівнем охоплення та залучення партнерів та бенефіціарів.

ОСОБЛИВОСТІ СОЦІОГУМАНІТАРНОГО СЕРЕДОВИЩА ТА ВПЛИВИ НА НАСЕЛЕННЯ: ДИНАМІКА ЗМІН ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ (лютий 2022 – травень 2023 року)

1.1. АНАЛІТИЧНИЙ ОГЛЯД КОНТЕКСТУ Й ОСОБЛИВОСТІ

СОЦІОГУМАНІТАРНОГО СЕРЕДОВИЩА ТА ВПЛИВИ НА НАСЕЛЕННЯ: ДИНАМІКА ЗМІН²

Повномасштабне вторгнення Російської Федерації в Україну 24 лютого 2022 року стало фактором глобальних геополітичних та суспільних викликів. Війна трагічно змінила життя та долі мільйонів людей в Україні. Тисячі громадян загинули в бою або від російських обстрілів та насильства, сотні тисяч сімей втратили свої домівки, мільйони українців стали внутрішніми переселенцями або біженцями, які виїхали за межі України³.

Соціально-політична та соціально-економічна ситуація набула нових ознак під час воєнної кризи: міграція мільйонів громадян за кордон, масштабна мобілізація до лав Збройних Сил чоловіків і жінок, руйнування цілих галузей виробництва, масове безробіття змінили географію населення України, його професійну, освітню, демографічну структуру⁴.

У 2022 році було зареєстровано понад 2,3 млн внутрішньо переміщених осіб. Вони отримали допомогу на проживання, на виплату якої з держбюджету було виділено 52,8 млрд гривень⁵. Станом на 31.05.2023 в Україні обліковано 4,8 млн внутрішньо переміщених осіб, однак їх реальна кількість становить майже 7 млн. Тому завданням Міністерства внутрішніх справ є інтеграція внутрішніх переселенців⁶.

2 Українське суспільство в умовах війни. 2022: Колективна монографія / С. Дембіцький, О. Злобіна, Н. Костенко та ін.; за ред. член.-кор. НАН України, д. філос. н. Є. Головахи, д. соц. н. С. Макеева. Київ: Інститут соціології НАН України, 2022. 410 с. URL: <https://i-soc.com.ua/assets/files/monitoring/maket-vijna...2022dlya-tipografiivse.pdf>.

3 Українське суспільство в умовах війни. 2022: Колективна монографія / С. Дембіцький, О. Злобіна, Н. Костенко та ін.; за ред. член.-кор. НАН України, д. філос. н. Є. Головахи, д. соц. н. С. Макеева. Київ: Інститут соціології НАН України, 2022. 410 с. URL: <https://i-soc.com.ua/assets/files/monitoring/maket-vijna...2022dlya-tipografiivse.pdf>.

4 Там само

5 Внутрішньо переміщені особи /Мінсоцполітики. URL: <https://www.msp.gov.ua/timeline/vnutrishno-peremishcheni-osobi.html> (дата звернення 02.05.2023).

6 Слово і Діло. Аналітичний портал. URL: <https://www.slovoidilo.ua/2023/02/07/novyna/suspilstvo/minreintehracziyi-rozpovily-skilky-ukrayini-zareyestrovano-vnutrishno-peremishhenykh-osib> (дата звернення 31.05.2023).

У Мінреінтеграції розробили Стратегію державної політики щодо внутрішнього переміщення на період до 2025 року, яка, зокрема, передбачає забезпечення ВПО грошовою допомогою від держави⁷. Документ схвалено урядом.

Водночас в українському суспільстві проявилися важливі соціально-культурні феномени: соціальна консолідація та подолання суперечливих геополітичних орієнтацій, мобілізація ресурсів виживання, піднесення патріотичної свідомості та формування чітко визначеної національно-громадянської ідентичності в усіх регіонах України⁸.

Проте через війну виникли соціально-економічні розрізнення, які по-новому сегментували населення, помітно зменшуючи значення традиційних ознак, що диференціювали та стратифікували громадян. Українське суспільство трансформувалося в потужний соціальний організм адаптації та спротиву військовій агресії⁹. На тлі зазначених соціополітичних та соціоекономічних особливостей стрімко зростали потреби населення щодо допомоги.

Значна частина постраждалих не залишали своїх домівок, що створювало значну загрозу їхньому життю, ускладнювало задоволення щоденних потреб і доступ до гуманітарної допомоги. Багато громад, що опинилися в зонах бойових дій або розташовані на прифронтових територіях, потребували допомоги, зокрема, матеріалів для відновлення будинків, одягу, палива, продуктів харчування, медичної допомоги, а також та соціально-правового захисту.

Попри те, що суспільство вже отримало досвід гуртування, потреба в гуманітарній допомозі в Україні залишається та буде актуальною ще багато років. Це стосуватиметься багатьох регіонів, навіть тих, що не постраждали від бойових дій, а лише приймали вимушених переселенців¹⁰.

Висновки до підрозділу 1.1

- Повномасштабне вторгнення Російської Федерації в Україну 24 лютого 2022 року стало фактором глобальних геополітичних та суспільних викликів. Війна трагічно та надовго змінила життя та долі мільйонів людей в Україні.
- Соціально-політична та соціально-економічна ситуація набула нових ознак під час військової кризи.
- В українському суспільстві проявились важливі позитивні соціально-культурні феномени, а також виникли нові соціально-економічні розрізнення.
- Попри те, що суспільство вже отримало досвід гуртування, потреба в гуманітарній допомозі в Україні залишається та буде актуальною ще багато років. Це стосуватиметься багатьох регіонів, навіть тих, що не постраждали від бойових дій, а лише приймали вимушених переселенців.

7 Про схвалення Стратегії державної політики щодо внутрішнього переміщення на період до 2025 року та затвердження операційного плану заходів з її реалізації у 2023-2025 роках: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 7 квітня 2023 р. № 312-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/312-2023-%D1%80#Text>.

8 Українське суспільство в умовах війни. 2022: Колективна монографія / С. Дембіцький, О. Злобіна, Н. Костенко та ін.; за ред. член.-кор. НАН України, д. філос. н. Є. Головахи, д. соц. н. С. Макеєва. Київ: Інститут соціології НАН України, 2022. 410 с. URL: <https://i-soc.com.ua/assets/files/monitoring/maket-vijna...2022dlya-tipografiiivse.pdf>.

9 Там само

10 Там само

1.2. НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ ТА ДИНАМІКА СИСТЕМИ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ Й ГУМАНІТАРНОЇ ДОПОМОГИ НАСЕЛЕННЮ: ДИНАМІКА РЕАГУВАНЬ НА ПОТРЕБИ НАСЕЛЕННЯ, ЯКЕ ПОСТРАЖДАЛО ВНАСЛІДОК ВІЙНИ

Забезпечення населення соціогуманітарними послугами в Україні регулюється системою міжнародних актів, загальним законодавством, нормативно-правовими документами та державними стандартами України¹¹. В Україні інституціями, що реалізують політику соціального захисту, гуманітарної допомоги, є: державні надавачі соціальних послуг, громадські/неурядові організації та волонтерські об'єднання, локальні бізнес-структури, релігійні установи.

Крім того, значну роль у підтримці соцзахисту та гуманітарного балансу відіграють міжнародні структури, що є провідниками міжнародної технічної допомоги (МТД) в Україні. Найбільш відомими з них є представництва та організації країн – членів Європейського Союзу, урядові агенції Сполучених Штатів Америки, Канади, Японії, інших країн.

Організація соцзахисту в Україні в мирний час, а саме соціальна робота та надання соціальних послуг, – це професійна діяльність. Важливе значення має прийняття рішень про надання соціальних послуг на основі ґрунтовного вивчення ситуації кожної людини, її проблем і можливостей. Це можливо лише за умов роботи в контакт з людиною, довірчих стосунків з нею та максимального залучення її до розв'язання власних проблем.

Нормативно-правове регулювання реагувань на потреби населення змінювалося в кілька етапів з часу проголошення незалежності України 24 серпня 1991 року¹².

1991–1996 рр. Через економічну кризу на початку 1990-х років соціальна політика держави була спрямована на встановлення значних пільг і компенсацій різним категоріям населення. Так, у цей період були встановлені соціальні виплати громадянам, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи. На законодавчому рівні були встановлені пільги в рамках соціального захисту та пенсійного забезпечення для працівників внутрішніх військ, військовослужбовців та членів їхніх сімей. Окремим законом було встановлено компенсації за незаконні репресії, а також пільги реабілітованим жертвам політичних репресій.

Держава гарантувала соціальний захист ветеранів війни, ветеранів праці та інших громадян похилого віку. До позитивних кроків початкового етапу формування системи соціального захисту незалежної України слід віднести визначення нових засад побудови системи соціального забезпечення ринкового типу, що стало основою для здійснення подальших реформ у цій сфері. У цей період уперше на законодавчому рівні було визнано поняття безробітного та легалізовано нове поняття інвалідності, що відповідало міжнародним стандартам. У прийнятому в 1991 році Законі України «Про зайнятість населення»¹³ було встановлено заходи щодо соціального захисту безробітних.

Закон «Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні»¹⁴ визначив інвалідність як обмеження не лише працездатності, а й життєдіяльності, що надає право таким особам на державну соціальну допомогу. У 1992 році Законом України «Основи законодавства України про охорону здоров'я»¹⁵ було закладено основи реформування державного регулювання відносин у сфері охорони здоров'я.

11 Нормативно-правова база надавачів соціальних послуг. URL: <https://upsz.cg.gov.ua/index.php?id=33918&tp=1&pg>.

12 Проголошення незалежності України. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki>.

13 Про зайнятість населення: Закон України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/803-12#Text>.

14 Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні: Закон України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/875-12#Text>.

15 Основи законодавства України про охорону здоров'я: Закон України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2801-12#Text>.

Загалом період з 1991 по 1996 рік характеризувався значними кроками держави у формуванні основ системи соціального захисту. Водночас механізм соціального захисту був недосконалим, залишалися значні проблеми фінансового забезпечення передбачених окремими законами стосовно соціальних виплат та пільг¹⁶.

1998–2014 рр. Новий етап формування та законодавчого регулювання відносин у сфері соціального захисту розпочався з прийняттям Конституції України, яка системно узагальнила основні положення соціального захисту населення¹⁷. Згідно з Конституцією України право громадян на соціальний захист гарантується загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням за рахунок страхових внесків громадян, підприємств, установ і організацій, а також бюджетних та інших джерел соціального забезпечення; створенням мережі державних, комунальних, приватних закладів для догляду за непрацездатними; закріпленням права громадян на страхування у випадках безробіття, інвалідності, змін у фінансовому та соціальному стані.

14.04.2014–24.02.2022. Після подій 2014 року, а саме анексії Кримської Автономної Республіки та окупації окремих районів Донецької та Луганської областей, частина населення в Україні отримала статус внутрішньо переміщених осіб (ВПО). В Україні з'явилися люди, які брали участь в АТО/ООС¹⁸, в тому числі ті, що отримали поранення, залишилися без роботи, житла, без піклування або нагляду, мали інші проблеми. У зв'язку з цим уряд України ухвалив низку нормативно-правових актів, спрямованих на врегулювання відповідного реагування на потреби постраждалого населення¹⁹.

Надання соціальних послуг, як в мирний час, так і під час воєнного стану, регулюється Конституцією України, Законом України «Про соціальні послуги»²⁰, яким встановлено, що надання соціальних послуг здійснюється шляхом ведення випадку, яке передбачає низку етапів (аналіз заяви, оцінювання потреб, визначення середньомісячного сукупного доходу заявника, прийняття рішення, розроблення індивідуального плану, укладення договору, виконання договору, здійснення моніторингу) і триває до 10 робочих днів.

Повномасштабне вторгнення, запровадження воєнного стану в Україні стало викликом для системи соціального захисту. До державної системи соціального захисту було додано надання гуманітарної допомоги постраждалому населенню.

3 24.02.2022 року ситуацію щодо швидкості реагувань на потреби населення було адаптовано до умов воєнного стану, високого ступеню ризиків для життя тощо. Мінсоцполітики рекомендувало місцевим органам влади працювати за механізмом надання соціальних послуг екстрено (кризово). Особливо це стосується громадян, які перебувають у зонах ведення бойових дій, та внутрішньо переміщених осіб. Така організація роботи забезпечує оперативне, протягом однієї доби, прийняття рішення про надання соціальних послуг. Крім того, Мінсоцполітики рекомендувало місцевим органам влади делегувати, за потреби, прийняття рішення про надання соціальних послуг безпосередньо надавачам, що також скорочує строки надання допомоги²¹.

16 І. В. Рудкевич, к. філолог. н. Етапи становлення та розвитку державної політики соціального захисту населення України. URL: http://www.investplan.com.ua/pdf/4_2011/27.pdf.

17 Конституція України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA96-%D0%B2%D1%80#Text>.

18 АТО/ООС – Антитерористична операція на сході України (АТО) – комплекс військових та спеціальних організаційно-правових заходів українських силових структур, спрямований на протидію діяльності незаконних російських та проросійських збройних формувань у війні на сході України. Ввечері 12 квітня 2014 року рішення про початок операції було прийняте Радою національної безпеки і оборони України і оголошено на наступний день, 13 квітня. Сама операція тривала з 14 квітня 2014 року до 30 квітня 2018-го. Після АТО на сході України була запроваджена Операція Об'єднаних сил (ООС). URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki>.

19 Нормативні документи щодо гарантування соціального захисту. URL: <https://www.msp.gov.ua/content/pilgi.html>.

20 Про соціальні послуги: Закон України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2671-19#Text>.

21 Як війна вплинула на сферу соціального захисту. URL: <https://cedos.org.ua/events/yak-vijna-vplynula-na-sferu-soczialnogo-zahystu>.

Серед головних завдань Мінсоцполітики та сфери соціального захисту²² – забезпечити наших громадян своєчасною, доступною, якісною підтримкою, побудувати систему надання соціальних послуг та здійснення соціальної роботи, наближену до найкращих європейських практик, включаючи соціальні послуги, які надаються під час воєнного стану, та останні зміни у цій сфері²³.

Кабінет Міністрів України затвердив *Порядок надання гуманітарної та іншої допомоги цивільному населенню в умовах воєнного стану в Україні*, яким визначено механізм надання допомоги за рахунок коштів, що надійшли в національній та іноземній валюті на поточний рахунок Мінсоцполітики²⁴.

Президент України Володимир Зеленський 26 квітня 2022 року підписав прийнятий Верховною Радою України 14 квітня 2022 року Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо надання соціальних послуг у разі введення надзвичайного або воєнного стану в Україні або окремих її місцевостях»²⁵. Цим законом були внесені зміни до законів України «Про соціальні послуги»²⁶, «Про правовий режим воєнного стану»²⁷, зокрема:

- визначено середньомісячний сукупний дохід громадян за один квартал, що передує місяцю, який передує місяцю звернення (а не за попередніх шість місяців, як це було передбачено раніше). Це дасть можливість запровадити електронний обмін даними, зокрема з Державною податковою службою, щодо доходів громадян;
- розширено повноваження обласних, Київської міської державних адміністрацій, виконавчих органів сільських, селищних, міських рад шляхом надання їм можливості визначати особливості прийняття рішення про надання соціальних послуг у разі введення на території України надзвичайного або воєнного стану;
- визначено, що ведення випадку не застосовується для прийняття рішення про надання соціальних послуг у разі введення на території України надзвичайного або воєнного стану, а соціальні послуги надаються екстрено (кризово) (це дасть змогу приймати рішення про надання соціальних послуг протягом доби на підставі заяви або повідомлення про потребу в послугах та складати акт про надання цих послуг);
- надано право приймати рішення про надання соціальних послуг екстрено (кризово) безпосередньо надавачам соціальних послуг, що забезпечить негайне надання допомоги людям;
- встановлено, що особам, яким було завдано шкоди пожежею, стихійним лихом, катастрофою, бойовими діями, терористичним актом, збройним конфліктом, тимчасовою окупацією, усі соціальні послуги надаються безоплатно;
- встановлено, що соціальні послуги, надані під час дії воєнного стану в Україні або окремих її місцевостях надавачами соціальних послуг державної/комунальної форми власності (надання притулку, догляд, підтримане проживання, натуральна допомога, транспортні послуги тощо), особам із числа внутрішньо переміщених осіб за новим місцем їх проживання/перебування, які опинилися у складних життєвих обставинах через шкоду, завдану бойовими діями, терористичним актом, збройним конфліктом, тимчасовою окупацією, фінансуються в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України;
- розширено повноваження військових адміністрацій в частині управління надавачами соціальних послуг, організації надання ними соціальних послуг.

22 Соціальні послуги, які надаються під час воєнного стану та останні зміни у цій сфері. URL: <https://www.msp.gov.ua/news/21778.html>.

23 Там само

24 Постанова Кабінету Міністрів України від 7 березня 2022 р. №220. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/220-2022-%D0%BF#Text>.

25 Про внесення змін до деяких законів України щодо надання соціальних послуг у разі введення надзвичайного або воєнного стану в Україні або окремих її місцевостях: Закон України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2193-20#Text>.

26 Про соціальні послуги: Закон України. Відомості Верховної Ради. 2019. №18. С. 73. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2671-19#Text>.

27 Про правовий режим воєнного стану: Закон України. Відомості Верховної Ради. 2015. №28. С. 250. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19#Text>.

Реалізація цього закону дасть можливість забезпечити оперативне надання соціальних послуг особам/сім'ям, які постраждали в умовах введення на території України надзвичайного або воєнного стану, з метою збереження їхнього життя та здоров'я.

Уряд України, зокрема, Мінсоцполітики, Мінреінтеграції, вживає заходи щодо якнайшвидшого приведення нормативно-правових актів у відповідність до прийнятого закону.

Висновок до підрозділу 1.2

- Повномасштабне вторгнення Російської Федерації в Україну, запровадження воєнного стану в Україні стало величезним викликом для системи соціального захисту. Уряд України динамічно реагував на потреби часу для забезпечення основних потреб населення. До системи соціального захисту було включено надання гуманітарних послуг. Нормативно-правове регулювання було адаптовано для якісного реагування на зміни потреб у суспільстві, зокрема було змінено строки реагування на звернення громадян, Кабінет Міністрів України затвердив Порядок надання гуманітарної та іншої допомоги цивільному населенню в умовах воєнного стану в Україні (Постанова від 7 березня 2022 р.)²⁸ Уряд України, зокрема, Мінсоцполітики, вживає заходів щодо якнайшвидшого приведення нормативно-правових актів у відповідність до соціогуманітарних потреб населення.

²⁸ Постанова Кабінету Міністрів України від 7 березня 2022 р. №220. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/220-2022-%D0%BF#Text>.

1.3. ГУМАНІТАРНІ ТА СОЦІАЛЬНІ ПОСЛУГИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ²⁹: ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТЬ ТА ОСОБЛИВОСТЕЙ НАДАННЯ

Цей підрозділ містить визначення понять «соціальні послуги», «гуманітарна допомога», «надавачі послуг», «отримувачі послуг» та визначення особливостей надання гуманітарних та соціальних послуг в умовах воєнного стану в Україні.

СОЦІАЛЬНІ ПОСЛУГИ – це заходи з допомоги особам/сім'ям, які опинились у складних життєвих обставинах та не можуть самостійно подолати труднощі; це комплекс правових, економічних, психологічних, освітніх, медичних, реабілітаційних та інших заходів, спрямованих на окремі соціальні групи, сім'ї чи індивідів, які перебувають у складних життєвих обставинах та потребують сторонньої допомоги, з метою поліпшення їх життєдіяльності, соціальної адаптації та повернення до повноцінного життя³⁰.

Соціальні послуги можуть надаватись інституційно – у рамках соціальних служб, установ та закладів – або індивідуально (безпосередньо соціальним працівником чи іншим спеціалістом). Соціальні послуги може отримати кожен, хто їх потребує, за місцем фактичного проживання (навіть якщо людина офіційно не зареєстрована)³¹.

ГУМАНІТАРНА ДОПОМОГА³² – вид безоплатної допомоги засобами для життя, що безкоштовно поширюється серед населення районів, охоплених гуманітарною катастрофою, або тих, що перебувають на її межі. Для умов озброєного конфлікту Міжнародний суд визначив допустиму гуманітарну допомогу як «надання продовольства, одягу, ліків та іншої гуманітарної допомоги, за винятком зброї, систем озброєння, боєприпасів або іншого устаткування, автотранспортних засобів і матеріалів, які можуть бути використані для спричинення серйозних тілесних ушкоджень або стати причиною смерті». Гуманітарна допомога відрізняється від іноземної допомоги своїм терміновим характером і тим, що використовується для полегшення долі жертв стихійних лих. Іноді гуманітарна допомога може бути прихованою формою підкупу місцевого населення або прелюдією до вторгнення.

ГУМАНІТАРНОЮ ДОПОМОГОЮ визнаються товари, щодо яких у товаро-супровідних та/або перевізних документах міститься відповідний запис про приналежність такого товару до гуманітарної допомоги³³. Соціальні та гуманітарні послуги можна отримувати постійно, періодично або тимчасово, враховуючи ситуацію. Для безкоштовного отримання гуманітарних та соціальних послуг, необхідно звернутися до управління соціального захисту населення, яке проаналізує потреби та спрямує людину до відповідного надавача послуг: центру соціально-психологічної підтримки, центру матері та дитини, центру комплексної реабілітації для осіб з інвалідністю тощо.

НАДАВАЧІ ТА ОТРИМУВАЧІ ГУМАНІТАРНИХ ТА СОЦІАЛЬНИХ ПОСЛУГ В УКРАЇНІ. Відповідно до законодавства та нормативно-правового регулювання, в Україні соціальні та гуманітарні послуги можуть надавати: державні надавачі соціальних послуг, громадські/неурядові організації, локальні бізнес-структури, релігійні установи.

29 Комплексні матеріали з різних джерел, в тому числі результати зустрічей фокус-груп з державними, громадськими та волонтерськими надавачами послуг, усні історії, свідчення тощо.

30 Соціальні послуги. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/>.

31 Там само

32 Гуманітарна допомога. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/>.

33 Роз'яснення щодо ввезення гуманітарної допомоги на територію України в умовах воєнного стану (станом на 02.04.2022). URL: https://mof.gov.ua/uk/news/roziasnennia_shchodo_vvezennia_gumanitarnoi_dopomogi_na_teritoriiu_ukraini_v_umovakh_voennogo_stanu_stanom_na_02042022-3388.

В Україні затверджено Реєстр надавачів та отримувачів соціальних послуг³⁴. Мінсоцполітики є відповідальним державним органом за наповнення Реєстру надавачів та отримувачів соціальних послуг інформацією з використанням даних, наявних в інших інформаційних системах, що використовуються обласними, Київською міською, районними, районними у м. Києві державними адміністраціями, виконавчими органами сільських, селищних, міських рад під час надання соціальних послуг³⁵.

Щодо міжнародних надавачів послуг, різні державні структури України підтримують їх участь та офіційно затверджують переліки міжнародних організацій, що надають гуманітарні послуги та допомогу в Україні. Зокрема, Мінреінтеграції затвердило Перелік міжнародних гуманітарних організацій, для яких забезпечуватиметься спрощений порядок перетину лінії розмежування³⁶.

У рамках цього дослідження аналітичні та ресурсні матеріали було зібрано стосовно двох категорій надавачів послуг: державних надавачів соціальних та гуманітарних послуг; громадських/неурядових організацій та волонтерських об'єднань та (частково) міжнародних організацій як надавачів послуг. Більш детальний аналітичний опис надавачів послуг представлено в Ресурсній мапі надавачів.

ОТРИМУВАЧІ ПОСЛУГ. Згідно із Законом України «Про соціальні послуги»³⁷ отримувачами соціальних, а також гуманітарних послуг вважаються особи/сім'ї, які належать до вразливих груп населення та/або перебувають у складних життєвих обставинах, яким надаються соціальні та гуманітарні послуги. У системі міжнародної технічної допомоги та відповідних проєктів отримувачів соціальних та гуманітарних послуг називають бенефіціарами.

ОСОБЛИВОСТІ НАДАННЯ ГУМАНІТАРНИХ ТА СОЦІАЛЬНИХ ПОСЛУГ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ

В Україні після набуття незалежності в 1991 році³⁸ становлення та розвиток державної політики у сфері соціального захисту населення відбувалися в кілька етапів (більше інформації надано в підрозділі 1.2.)

Постановою Кабінету Міністрів України від 07.05.2022 №560 «Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України щодо надання соціальних послуг у разі введення надзвичайного або воєнного стану в Україні або окремих її місцевостях» (далі – Постанова №560)³⁹ урегульовано питання надання соціальних послуг особам, які опинились у складних життєвих обставинах, екстрено (кризово) в умовах воєнного стану⁴⁰.

Зазначеною постановою передбачено, що громадяни, які опинились у складних життєвих обставинах, під час воєнного стану зможуть отримати життєво необхідні соціальні послуги, в тому числі притулку або стаціонарного догляду, лише за заявою, а відповідні рішення уповноважені органи або надавачі послуг прийматимуть протягом 1 доби.

34 Про Реєстр надавачів та отримувачів соціальних послуг: Постанова Кабінету Міністрів України від 27 січня 2021 р. №99. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/99-2021-%D0%BF#Text>.

35 Там само

36 Перелік міжнародних гуманітарних організацій, для яких забезпечуватиметься спрощений порядок перетину лінії розмежування. URL: https://minre.gov.ua/wp-content/uploads/2022/12/dodatok_1_3.pdf.

37 Про соціальні послуги: Закон України від 17.01.2019 №2671-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/966-15#Text>.

38 Етапи становлення та розвитку державної політики соціального захисту населення України. URL: http://www.investplan.com.ua/pdf/4_2011/27.pdf.

39 Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України щодо надання соціальних послуг у разі введення надзвичайного або воєнного стану в Україні або окремих її місцевостях: Постанова Кабінету Міністрів України від 07.05.2022 №560. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/560-2022-%D0%BF#Text>.

40 Там само

Відповідно до Постанови № 560⁴¹ під час воєнного або надзвичайного стану екстрено (кризово) можуть надаватися такі соціальні послуги:

- інформування, консультування, консультативний кризовий телефон;
- надання притулку, нічний притулок, короткотермінове проживання;
- екстрене (кризове) втручання;
- представництво інтересів;
- підтримання проживання осіб похилого віку та осіб з інвалідністю, бездомних осіб;
- соціальний супровід сімей або осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах,
- догляд удома, догляд стаціонарний, денний догляд, денний догляд дітей з інвалідністю, паліативний догляд;
- соціально-психологічна реабілітація;
- натуральна допомога;
- переклад жестовою мовою;
- транспортні послуги.

За відсутності необхідних документів для їх отримання достатньо лише одного документа:

- заяви від людини (для дієздатних осіб та осіб, цивільна дієздатність яких обмежена);
- заяви від законного представника (для недієздатних осіб, яким призначено опікунів);
- повідомлення уповноваженої особи органу опіки та піклування (для недієздатних осіб, які не мають законного представника).

Заяву про надання соціальних послуг можна подати:

- до уповноваженого органу соцзахисту за місцем звернення незалежно від задекларованого/зарєєстрованого місця проживання (перебування) особи, що потребує соціальної послуги;
- безпосередньо до надавача соціальних послуг.

Рішення про надання послуг екстрено (кризово) приймається уповноваженим органом або надавачем соціальних послуг невідкладно, та протягом однієї доби забезпечується їх надання.

При цьому надавач соціальних послуг вживає заходів із відновлення паспорта або іншого документу, що підтверджує особу людини. Після завершення воєнного стану особа, яка подала заяву, протягом місяця надає уповноваженому органу документи, необхідні для прийняття рішення про надання соціальних послуг, які не було подано раніше.

Для того щоб під час війни розширити для людей можливості отримувати соціальні послуги, спрощено критерії діяльності надавачів соціальних послуг на час воєнного або надзвичайного стану. Зокрема, вони зможуть залучати до надання послуг працівників і волонтерів, які не мають документів, що підтверджують їхній фаховий рівень. Також не буде братися до уваги наявність або відсутність фінансової заборгованості. Натомість надавачі окремих соціальних послуг, які мають відповідати спеціальним критеріям, повинні підготувати та облаштувати укриття для отримувачів послуг та персоналу.

До кола суб'єктів, які можуть виявляти осіб у складних життєвих обставинах, Постановою №560⁴² включено волонтерів, адже здійснюючи волонтерську діяльність, роздаючи гуманітарну допомогу, вони можуть виявляти осіб похилого віку, осіб з інвалідністю, які залишилися вдома і потребують сторонньої допомоги.

41 Там само

42 Там само

Висновок до підрозділу 1.3

- Соціальні послуги в Україні можуть надаватись інституційно – або у рамках соціальних служб, установ та закладів – або індивідуально (безпосередньо соціальним працівником чи іншим спеціалістом). Соціальні послуги може отримати кожен, хто їх потребує, за місцем фактичного проживання (навіть якщо людина офіційно не зареєстрована).
- Надавачі та отримувачі гуманітарних та соціальних послуг в Україні. Відповідно до законодавства та нормативно-правового регулювання, в Україні соціальні та гуманітарні послуги можуть надавати: державні надавачі соціальних послуг, громадські/неурядові організації, локальні бізнес-структури, релігійні установи.
- Соціальні та гуманітарні послуги в Україні можна отримувати постійно, періодично або тимчасово, враховуючи ситуацію. Для безкоштовного отримання гуманітарних та соціальних послуг, необхідно звернутися до управління соціального захисту населення.
- Постановою Кабінету Міністрів України від 07.05.2022 №560 «Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України щодо надання соціальних послуг у разі введення надзвичайного або воєнного стану в Україні або окремих її місцевостях» урегульовано питання надання соціальних послуг особам, які опинились у складних життєвих обставинах, екстрено (кризово) в умовах воєнного стану.

ГУМАНІТАРНІ ТА СОЦІАЛЬНІ ПОСЛУГИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ. РЕЗУЛЬТАТИ АНАЛІТИЧНО-РЕСУРСНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ

2.1. МЕТОДОЛОГІЯ, МАСШТАБ, РИЗИКИ ТА РЕЗУЛЬТАТИ АНАЛІТИЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ НАДАВАЧІВ ПОСЛУГ У РАМКАХ ПРОЄКТУ: РЕСУРСНА МАПА НАДАВАЧІВ ГУМАНІТАРНИХ ТА СОЦІАЛЬНИХ ПОСЛУГ

Цілями аналітичного дослідження «Стан системи надання гуманітарних та соціальних послуг населенню під час воєнної кризи в Україні» були: а) контент-аналіз нормативно-правового, ситуаційного та практичного забезпечення гуманітарних та соціальних послуг під час воєнного стану в Україні; б) виявлення проблем, із якими стикаються надавачі соціальних та гуманітарних послуг під час війни, з урахуванням потреб населення; в) висвітлення досвіду надання допомоги постраждалим від війни; г) створення переліку ресурсів з описами можливостей надання гуманітарних та соціальних послуг в Україні («Ресурсної мапи надавачів гуманітарних та соціальних послуг»).

2.1.1. МЕТОДОЛОГІЯ ТА ІНСТРУМЕНТАРІЙ ДОСЛІДЖЕННЯ

У рамках проєкту «Програма реагування Міжнародного комітету порятунку на надзвичайні ситуації в Україні: аналітичні дослідження, правозахист, медіаадвокація» **ДОСЛІДНИЦЬКА РОБОТА ЗДІЙСНУВАЛАСЯ ЗА КІЛЬКОМА НАПРЯМАМИ:**

- **аналітичний:** мапування системи надання гуманітарних та соціальних послуг населенню (цільова група – державні та громадські надавачі послуг);
- **оціночний:** соціальна/громадська оцінка якості (аудит) отриманих послуг та моніторинг потреб населення (цільова група – бенефіціари, отримувачі послуг);
- **медійний:** медіаадвокація – систематичне інформування населення щодо можливостей отримання послуг, правового захисту, соціопсихологічного консультування, поширення інформації про державні та громадські ресурси соціальної та гуманітарної допомоги тощо;
- **правозахисний:** підвищення рівня обізнаності населення про проблеми та шляхи своєчасного та якісного реагування на запити – діалогові активності (вебінари, семінари, тренінги, зустрічі конференції тощо).

Крім того, було конструктивно **ЗАСТОСОВАНО ПІДХІД СИНЕРГІЇ РЕСУРСІВ** різних проєктів в організації, які мали споріднений аналітичний напрям діяльності.

Аналітичні результати, що супроводжуються візуалізованими у вигляді діаграм даними, описові висновки та рекомендації представлено в цьому звіті.

Ресурсні матеріали в рамках цього дослідження були отримані завдяки застосуванню **СУКУПНОСТІ БАГАТОПРОФІЛЬНИХ МЕТОДОЛОГІЧНИХ ПІДХОДІВ ТА ІНСТРУМЕНТІВ, ОПЕРАЦІЙ, ПРОЦЕДУР**, серед яких:

- *кабінетне дослідження (desk study)* для аналітичного вивчення нормативно-правових засад, динаміки змін у системі надання гуманітарних та соціальних послуг населенню під час воєнного стану в Україні. Було проаналізовано понад 350 інформаційних ресурсів, у тому числі: міжнародні, обласні державні звіти, дані моніторингові, ситуаційні огляди; нормативно-правове забезпечення соціально-гуманітарних послуг та динаміку змін НПЗ; матеріали офіційних сайтів державних органів (центральної та регіональної), сайтів дослідницьких установ сайтів ключових міжнародних/донорських та громадських організацій;
- *глибинні інтерв'ю* з лідерами громадського та волонтерського руху (понад 40 інтерв'ю);
- *постмоніторингове опитування респондентів*: фактично було опитано 1550 осіб; за планом було 175 осіб;
- *польові дослідження (field study)*: зустрічі задля практичного обговорення ключових питань, потреб населення та шляхів реагувань на них та з метою верифікації й оновлення даних, отриманих за допомогою інших інструментів; отримання рекомендацій від ключових надавачів соціогуманітарних послуг та допомоги під час воєнного стану в рамках фокус-групових зустрічей (проведено 16 фокус-груп у 8 регіонах України, включаючи прифронтові, частково окуповані, деокуповані регіони та регіони, які визначені локаціями для переміщення населення з небезпечних територій; фактично у ФГ-зустрічах взяли участь понад 190 осіб, за планом очікувалося 175 осіб);
- *медіаадвокація та медіааналітика* – відстеження реагувань відвідувачів на публікації в рамках проєкту на ресурсах соцмереж ЖКУ;
- *комунікація та поширення результатів (outreach)*. Результати проєкту було висвітлено протягом періоду реалізації проєкту через публікації в медіаресурсах: фактично за 8 місяців реалізації проєкту, з вересня 2022 року до квітня 2023 року 53 341 особа відвідала медіаресурси (за планом очікувалося 40 000 осіб).

У заходах, реалізованих у рамках проєкту, а саме вебінарах, семінарах, тренінгах, конференціях, фактично взяли участь понад 600 осіб (запланована була участь лише 60 осіб).

■ 2.1.2. МАСШТАБ, ЦІЛЬОВА ГРУПА, ТЕРМІН РЕАЛІЗАЦІЇ ТА РИЗИКИ У ЗДІЙСНЕННІ АНАЛІТИЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ НАДАВАЧІВ ПОСЛУГ У РАМКАХ ПРОЄКТУ

Масштаб дослідження. Дослідження охоплювало всі області України завдяки синергії ресурсів ГО ЖКУ. У здійсненні польових досліджень та опитувань взяли участь 15 організацій – членів мережі ГО ЖКУ.

Верифікація даних, отриманих у результаті кабінетного дослідження та інтерв'ю, була здійснена шляхом проведення 16 фокус-груп у 8 регіонах України. Вибір регіонів було зафіксовано в договорі про підтримку проєкту з огляду на потребу отримати інформацію з регіонів з різним ситуаційним станом: прифронтових, частково окупованих, деокупованих регіонів та регіонів, які визначені локаціями для переміщення населення з небезпечних територій.

Цільова група цього дослідження включала державні структури, які надають соціогуманітарні та правозахисні послуги населенню; громадські, волонтерські організації, що надають гуманітарні та соціальні послуги.

Період проведення дослідження: вересень 2022 року – травень 2023 року.

Ризики. Дослідження здійснювалося в умовах ситуаційних ризиків високого ступеня, серед яких: небезпека через масовані атаки в більшості регіонів України; перебої з транспортним забезпеченням виїздів до регіонів для проведення фокус-груп; вимушені обмеження в роботі системи енергетичного забезпечення та зв'язку (блекаут); ротація кадрів, залучених до виконання проєкту.

Шляхи зменшення впливу ризиків на виконання проєкту: гнучкість у строках проведення зустрічей фокус-груп; зміна формату з офлайн на онлайн; залучення партнерської мережі громадських організацій в регіонах.

Надання послуг та допомоги також проводилося в умовах впливу ризиків високого ступеня.

Шляхи зменшення впливу ризиків на систему надання соціогуманітарних послуг:

- співпраця різних служб заради інтересів мешканців громади;
- гнучкість та швидкість реагування соціальних агенцій на потреби вразливих груп населення;
- вчасне виявлення запитів/потреб населення;
- впровадження нових форм роботи, нових послуг;
- налагодження продуктивної співпраці державного й недержавного секторів у реалізації соціальних проєктів;
- допомога міжнародних організацій;
- пошук і залучення альтернативних джерел фінансування соціальних програм;
- згуртованість та соціальна активність населення;
- зростання особистої резильєнтності та ініціативності;
- розвиток волонтерського руху в регіонах.

Результати проєкту. У результаті аналітично-ресурсного дослідження визначено актуальні потреби різних верств населення та динаміку змін щодо актуальності потреб населення протягом 6 місяців; зібрано рекомендації різних залучених сторін щодо покращення надання гуманітарних та соціальних послуг; створено перелік ресурсів з описами щодо можливостей надання гуманітарних та соціальних послуг в Україні («Ресурсна мапа надавачів гуманітарних та соціальних послуг» (див. Додаток)).

Презентація результатів дослідження. Попередні результати дослідження було представлено 23 березня 2023 року на всеукраїнському онлайн-семінарі для державних та громадських надавачів соціогуманітарних послуг та допомоги. У ньому взяли участь 135 державних службовців, громадських активістів та волонтерів.

Фінальні результати представлено 22-23 червня 2023 року під час національного форуму в Одесі.

■ 2.1.3. ІНДИКАТОРИ ДЛЯ ПОРІВНЯЛЬНОГО АНАЛІЗУ РЕСУРСНИХ ДАНИХ ЩОДО НАДАВАЧІВ ГУМАНІТАРНИХ ТА СОЦІАЛЬНИХ ПОСЛУГ

Під час опитувань респондентів-бенефіціарів дослідницька група з'ясувала, що отримувачів соціальних та гуманітарних послуг найбільше цікавлять такі показники їх надання:

- характер чи наповнення соціальної та гуманітарної допомоги (продукти, гроші, сангігієна, медикаменти та медичні послуги, одяг, евакуація, житло, психологічна, правова допомога, супровід, таке інше);
- формат надання послуг (онлайн, офлайн, індивідуальні чи групові консультації тощо);
- місце розташування пунктів надання та доступність допомоги й послуг;
- наявність контактів для звернень;
- тип надавачів допомоги, послуг (міжнародні, державні, волонтерські, приватні надавачі).

З огляду на зазначену тенденцію було розроблено комплекс індикаторів для порівняльного аналізу активності надавачів соціальних послуг та гуманітарної допомоги населенню в Україні під час воєнного стану, а також та для формування ресурсної мапи, що включає три групи надавачів таких послуг та допомоги.

Комплекс індикаторів максимально відображав типологію соціальної та гуманітарної допомоги, яка надається ключовими надавачами міжнародного, державного та громадського рівня, а саме:

- допомога та послуги для соціопсихологічної, медичної реабілітації та забезпечення психологічної стійкості та стабільності;
- допомога та послуги для безпеки, збереження життя, майна;
- допомога та послуги для відновлення, реінтегрування, подальшого розвитку;
- допомога та послуги для надзвичайного/ургентного відновлення, реінтегрування.

Порівняльний аналіз допомоги та послуг було здійснено за такими показниками:

- надавачі допомоги та послуг;
- тип допомоги та послуг;
- контакти для звернень за допомогою та послугами;
- отримувачі допомоги та послуг/статус, вік, стать;
- локація охоплення допомогою та послугами;
- джерела фінансування або негрошового забезпечення;
- інструментарій надання допомоги та послуг.

Кожний показник мав деталізацію щодо його змісту, наприклад: правова допомога та юридичне консультування, психологічна та первинна психіатрична допомога, евакуація внутрішня та за межі країни, продукти, харчування (гуманітарні набори на видачу отримувачам), грошова допомога, розповсюдження санітарно-гігієнічних наборів першої необхідності, первинна медична допомога, пошук житла, соціальний супровід, врятування та утримання домашніх тварин, утриманців зоопарків, ветеринарних лікарень, соціоекономічна реінтеграція тощо.

Висновок до підрозділу 2.1

- Для здійснення аналітично-ресурсного дослідження надавачів допомоги та послуг було застосовано багатопротиповні методологічні підходи та інструменти, в тому числі підхід синергії ресурсів різних проєктів в організації, які мали споріднений аналітичний напрям діяльності.
- Порівняльний аналіз допомоги та послуг було здійснено із застосуванням системних індикаторів та показників.
- Комплекс індикаторів максимально відображав типологію соціальної та гуманітарної допомоги, яка надається ключовими надавачами міжнародного, державного та громадського рівня.
- Дослідницька робота здійснювалася за кількома напрямками.
- У результаті аналітично-ресурсного дослідження визначено актуальні потреби різних верств населення та динаміку змін щодо актуальності потреб населення протягом проєктного періоду; зібрано рекомендації різних залучених сторін щодо покращення надання гуманітарних та соціальних послуг; створено перелік ресурсів з описами щодо можливостей надання гуманітарних та соціальних послуг в Україні («Ресурсна мапа надавачів гуманітарних та соціальних послуг»).

2.2. РЕЗУЛЬТАТИ АНАЛІТИЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ НАДАВАЧІВ ПОСЛУГ У РАМКАХ ПРОЄКТУ Й РЕСУРСНА МАПА НАДАВАЧІВ ГУМАНІТАРНИХ ТА СОЦІАЛЬНИХ ПОСЛУГ

Результати аналітичного дослідження отримано на основі верифікаційних зустрічей та обговорень у фокус-групах (підрозділ 2.2.1) й на основі кабінетного дослідження та опитувань різних груп респондентів (підрозділ 2.2.2).

2.2.1. ЗВЕДЕНІ РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ, ВЕРИФІКОВАНІ ПІД ЧАС ФОКУС-ГРУП

Під час фокус-груп було зібрано інформацію про стан справ у сфері надання соціальних послуг у відповідному регіоні; про актуальні потреби та динаміку змін щодо актуальності потреб; про очікування та рекомендації щодо покращення системи надання послуг людям, які постраждали, а також про рівень наявності можливостей та ресурсів щодо надання гуманітарної та соціальної допомоги та ступінь залученості надавачів послуг до прямого надання послуг та допомоги.

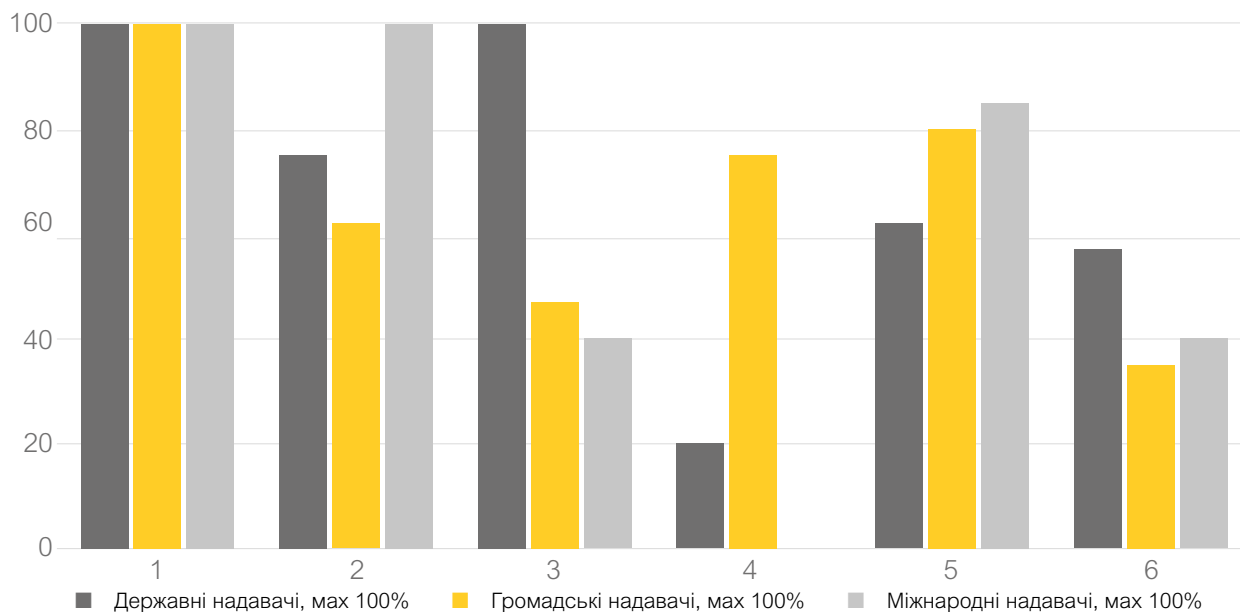
- 1) Визначено, що респонденти з державних служб та громадських організацій надали *однакові відповіді щодо актуальності деяких питань*, а саме:
 - збільшення кількості сиріт та збільшення потреб в опіці осиротілих дітей – 100% респондентів вважають це вкрай актуальними проблемами;
 - потребу в притулках, кризових центрах, просторах безпеки для жінок з дітьми підтвердили 100% респондентів – надавачів послуг на державному та громадському рівні. Було підтверджено, що звернень більше, ніж можуть прийняти кризові центри, а також необхідність створення умов для розміщення жінок із дітьми;
 - проблема з транспортним перевезенням у випадках, коли треба допомогти категоріям населення, які не можуть самі дістатися до служб (зокрема людям похилого віку та з інвалідністю), оскільки не передбачено коштів та транспортних засобів ні в державних службах, ні в ГО;
 - необхідність знань про надання першої медичної допомоги;
 - загроза екологічної кризи в регіонах.
- 2) *Щодо наявності можливостей* надання гуманітарної, психологічної, правової, освітньої, медичної допомоги переселенцям та мешканцям приймаючих громад – 75 % державних службовців підтвердили наявність таких можливостей, при цьому відзначили додаткові потреби у фахівцях-психологах та фахівцях інших спеціалізацій. 62% представників громадських організацій підтверджують наявність можливостей надання допомоги завдяки проєктам МТД, донатам, іншій благодичності. При цьому респонденти відзначають наявність потреби в допомозі не лише ВПО, а й людям з інвалідністю, багатодітним сім'ям, самотнім людям, людям старшого віку.
- 3) *Необхідність єдиної бази ВПО з профілюванням їхніх потреб* підтвердили 100% респондентів з державних служб. Натомість серед представників громадських організацій необхідність такої бази відзначили 47%, тому що, на думку ГО, це збільшить обсяг звітування. Приблизно 40% міжнародних надавачів допомоги вказали на необхідність єдиної бази, оскільки зараз ведеться робота серед міжнародної донорської спільноти щодо лінійної координації МТД в Україні.
- 4) *Відсутність повного спектру соціальних і медичних послуг для людей з особливими потребами*, у тому числі людей літнього віку, відзначили 20% державних службовців. Хоча в державних службах працюють фахівці високого рівня, пояснюють вони, проте бракує кадрів, а наявні дуже перевантажені; також є потреба в перепрофільюванні. 75% представників громадських організацій відзначили, що ніколи раніше не мали справи з гуманітарною та соціальною допомогою й навчаються в процесі; також вони підтвердили необхідність профільної підготовки. З представниками міжнародних організацій це питання не обговорювалося.

5) Під час обговорень було вказано на *наявність високого рівня домашнього насильства та порушення прав дітей у сім'ях ВПО*. Це підтвердили 62% респондентів з державних служб і 80% представників громадських організацій. Що стосується міжнародних організацій, то питання профілактики чи запобігання домашньому та гендерно зумовленому насильству включено в програми 85% МТД як цільова складова.

6) *Складність адаптації та інтеграції ВПО в громадах* підтвердили 57% державних службовців, 35% представників громадських організацій, 40% респондентів з міжнародних організацій.

Акумуляовані результати аналізу параметру «Рівень наявності можливостей та ресурсів щодо надання гумдопомоги та послуг» візуалізовано на рисунку 1.

Рис. 1. Рівень наявності можливостей та ресурсів щодо надання гумдопомоги та послуг, індикатори, категорії надавачів, відсоток підтвердження

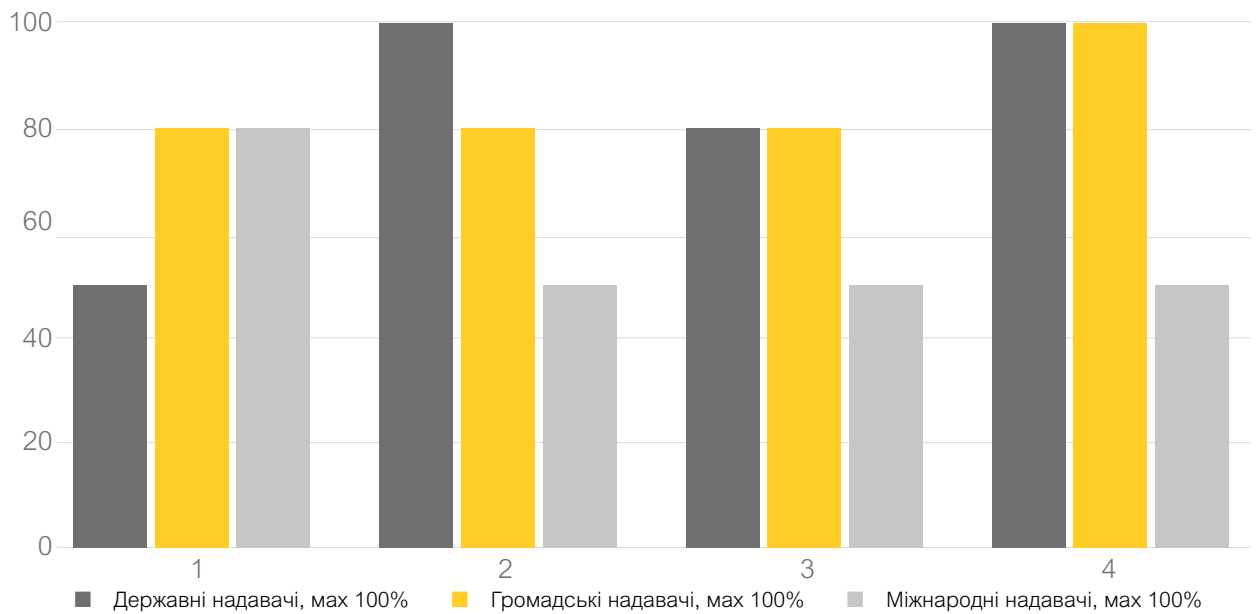
2.2.2. СТУПІНЬ ЗАЛУЧЕНОСТІ НАДАВАЧІВ ПОСЛУГ ДО ПРЯМОГО НАДАННЯ ПОСЛУГ ТА ДОПОМОГИ

У результаті багатофункціонального дослідження було визначено ступінь залученості надавачів послуг до саме надання послуг та допомоги населенню:

- *допомогу та послуги для соціопсихологічної, медичної реабілітації та забезпечення психологічної стійкості та стабільності* надають 50% державних, 80% громадських та міжнародних надавачів допомоги та послуг;
- *допомогу та послуги для безпеки, збереження життя, майна* надають 100% державних, 80% громадських та 50% міжнародних надавачів допомоги та послуг;
- *допомогу та послуги для відновлення, реінтегрування, подальшого розвитку* надають 80% державних, 80% громадських та 50% міжнародних надавачів допомоги та послуг;
- *допомогу та послуги для надзвичайного/ургентного відновлення, реінтегрування* надають 100% державних, 100% громадських та 50% міжнародних надавачів допомоги та послуг.

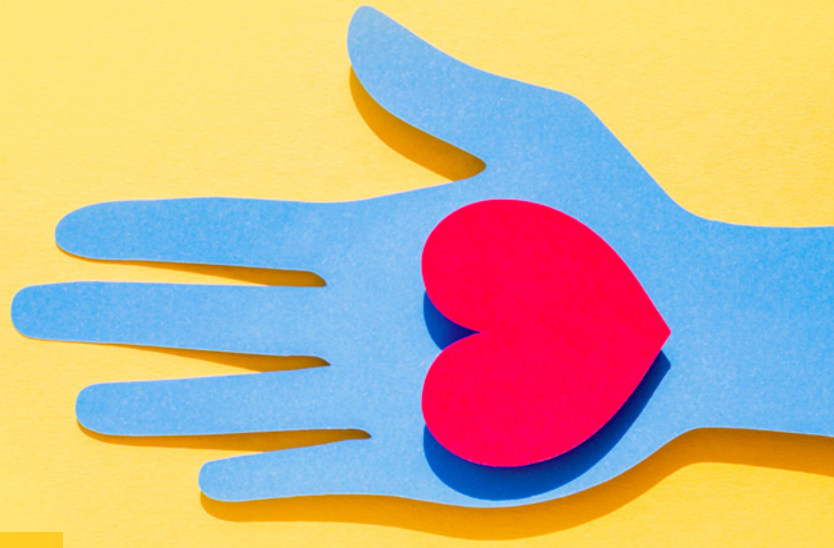
Акумуляовані результати аналізу параметру «Ступінь залученості надавачів послуг до прямого надання послуг та допомоги» візуалізовано на рисунку 2.

Рис. 2. Ступінь залученості надавачів послуг до допомоги населенню, індикатори, категорії надавачів, відсоток залучення

Висновок до підрозділу 2.2

Під час фокус-груп було зібрано інформацію про стан справ у сфері надання соціальних послуг у відповідному регіоні; про актуальні потреби та динаміку змін щодо їх актуальності; про очікування та рекомендації щодо покращення системи надання послуг людям, які постраждали, а також про рівень наявності можливостей та ресурсів щодо надання гуманітарної допомоги та послуг; про ступінь залученості надавачів послуг – держслужб, громадських організацій та (частково) міжнародних організацій – до прямого надання послуг та допомоги. Звісно, головну роль, за законодавством, відіграють державні структури, проте роль громадських, волонтерських та міжнародних надавачів послуг та допомоги є невід’ємною в системі реагувань на потреби населення в умовах воєнного стану.

ВИСНОВКИ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ

3.1. ВИСНОВКИ

- Повномасштабне вторгнення Російської Федерації в Україну, запровадження воєнного стану в Україні стало величезним викликом для системи соціального захисту. Уряд України динамічно реагував на потреби часу для забезпечення основних потреб населення. До системи соціального захисту було включено надання гуманітарних послуг. Нормативно-правове врегулювання було відповідно адаптовано для якісного реагування на зміни потреб у суспільстві, зокрема було змінено строки реагування на звернення громадян – Кабінет Міністрів України затвердив «Порядок надання гуманітарної та іншої допомоги цивільному населенню в умовах воєнного стану в Україні» (Постанова від 7 березня 2022 р. №220)⁴³.
- Для здійснення аналітично-ресурсного дослідження надавачів допомоги та послуг було застосовано багатoproфільні методологічні підходи та інструменти, у тому числі підхід синергії ресурсів різних проєктів в організації, які мали споріднений аналітичний напрям діяльності.
- Порівняльний аналіз допомоги та послуг було здійснено із застосуванням системних індикаторів та показників.
- Комплекс індикаторів максимально відображав типологію соціальної та гуманітарної допомоги, яка надається ключовими надавачами міжнародного, державного та громадського рівня.
- Дослідницька робота здійснювалася за кількома напрямками.
- У результаті аналітично-ресурсного дослідження визначено актуальні потреби різних верств населення та динаміку змін щодо актуальності потреб населення протягом проєктного періоду; зібрано рекомендації різних залучених сторін щодо покращення надання гуманітарних та соціальних послуг; створено перелік ресурсів з описами щодо можливостей надання гуманітарних та соціальних послуг в Україні («Ресурсна мапа надавачів гуманітарних та соціальних послуг»).
- Під час фокус-груп було зібрано інформацію про стан справ у сфері надання соціальних послуг у відповідному регіоні; про актуальні потреби та динаміку змін щодо їх актуальності; про очікування та рекомендації щодо покращення системи надання послуг людям, які постраждали, а також про рівень наявності можливостей та ресурсів щодо надання гуманітарної та соціальної допомоги та послуг; про ступінь залученості надавачів послуг – держслужб, громадських організацій та (частково) міжнародних організацій – до прямого надання послуг та допомоги. Звісно, головну роль, за законодавством, відіграють державні структури, проте роль громадських, волонтерських та міжнародних надавачів послуг та допомоги є невід’ємною в системі реагувань на потреби населення в умовах воєнного стану.

⁴³ Питання надання гуманітарної та іншої допомоги цивільному населенню в умовах воєнного стану в Україні: Постанова Кабінету Міністрів України від 7 березня 2022 р. №220. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/220-2022-%D0%BF#Text>.

- Аналітично-ресурсне дослідження «Стан системи надання гуманітарних та соціальних послуг для населення під час військової кризи в Україні» в рамках «Програми реагування Міжнародного комітету порятунку на надзвичайні ситуації в Україні: аналітичні дослідження, правозахист, медіа адвокація» за фінансової та гуманітарної підтримки ЄСНО було здійснено експертно-дослідницькою групою ГО «Жіночий консорціум України» належним чином з отриманням якісних результатів та з високим рівнем охоплення та залучення партнерів та бенефіціарів.

3.1. РЕКОМЕНДАЦІЇ

- Проводити навчання новостворених ГО та гуманітарних штабів щодо організаційного розвитку, документообігу.
- Налагодити та посилити комунікації між ГО, регулярні зустрічі, особливо тих, хто працює в одному полі допомоги.
- Забезпечувати формування гуманітарної допомоги від партнерів відповідно до потреб громад та мешканців.
- Орієнтувати державних, а також благодійних і громадських надавачів на допомогу не лише ВПО, але й постійним мешканцям громад, які перебувають в уразливому стані.
- Підтримувати ГО не лише у здійсненні гуманітарної місії, а й за тими напрямками діяльності, які організації мають виконувати відповідно до свого статуту (аналітика, протидія гендерно зумовленому насильству, навчання).
- Надавати психологічну підтримку (групові та індивідуальні консультації) пільговим категоріям учнів, безпритульним, що зазнають насильства, булінгу (в освітніх закладах, зокрема в професійно-технічних, в інших установах тимчасового перебування).
- Підтримати створення та ведення єдиної бази внутрішньо переміщених осіб/ВПО для фіксації надання гуманітарної допомоги.
- Проводити заохочувальні заходи для стимулювання роботи надавачів послуг.
- Надавати технічну підтримку (генератори, павербанки, ноутбуки) для виконання надавачами соціальних послуг та гуманітарної допомоги прямих обов'язків.
- Запровадити стандартизацію вимог щодо отримання допомоги (чітко визначені обставини, статуси, норми тощо).
- Надавати підтримку волонтерам – як матеріальну, продовольчу, так і психоемоційну.

- АТО/ООС. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki>.
- Бхаттачарджи А., Ситник Н. Методологія та організація наукових досліджень: дослідження в соціально-економічних науках: навч. посіб. 2-ге вид., перероб. і допов. Київ : НТУУ «КПІ ім. Ігоря Сікорського», 2022. 173 с. URL: https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/49231/1/Metodolohiia_orhanizatsiia_naukovykh_doslidzhen_2022.pdf.
- Внутрішньо переміщені особи /Мінсоцполітики. URL: <https://www.msp.gov.ua/timeline/Vnutrishno-peremishcheni-osobi.html> (дата звернення 02.05.2023).
- Гуманітарна допомога. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki>.
- Гуманітарна допомога. URL: <https://dopomoha-info.org.ua/dopomoga/gumanitarna-dopomoga>.
- Доступні соціальні послуги для комфорту кожної родини/Асоціація міст України. URL: <https://auc.org.ua/novyna/dostupni-socialni-poslugy-dlya-komfortu-kozhnoyi-rodyny>.
- Етапи становлення та розвитку державної політики соціального захисту населення України. URL: http://www.investplan.com.ua/pdf/4_2011/27.pdf.
- Комплексні матеріали з різних джерел, в тому числі, результати фокус-групових зустрічей з державними, громадськими та волонтерськими надавачами послуг, усні історії, свідчення тощо
- Міністерство соціальної політики. URL: <https://www.msp.gov.ua/news/21778.html> (дата звернення – квітень, 2022).
- Нормативно-правова база надавачів соціальних послуг. URL: <https://upsz.cg.gov.ua/index.php?id=33918&tp=1&pg>.
- Нормативні документи щодо гарантування соціального захисту. URL: <https://www.msp.gov.ua/content/pilgi.html>.
- Перелік міжнародних гуманітарних організацій, для яких забезпечуватиметься спрощений порядок перетину лінії розмежування. URL: https://minre.gov.ua/wp-content/uploads/2022/12/dodatok_1_3.pdf.
- Питання надання гуманітарної та іншої допомоги цивільному населенню в умовах воєнного стану в Україні: Постанова Кабінету Міністрів України від 7 березня 2022 р. №220. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/220-2022-%D0%BF#Text>.
- Про внесення змін до деяких законів України щодо надання соціальних послуг у разі введення надзвичайного або воєнного стану в Україні або окремих її місцевостях: Закон України 14 квітня 2022 року №2193-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2193-20#Text>.
- Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України щодо надання соціальних послуг у разі введення надзвичайного або воєнного стану в Україні або окремих її місцевостях: Постанова Кабінету Міністрів України від 07.05.2022 №560. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/560-2022-%D0%BF#Text>.
- Проголошення незалежності України. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki>.
- Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні: Закон України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/875-12#Text>
- Про правовий режим воєнного стану: Закон України. Відомості Верховної Ради. 2015. №28. С. 250. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19#Text>.
- Про Реєстр надавачів та отримувачів соціальних послуг: Постанова Кабінету Міністрів України від 27 січня 2021 р. №99. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/99-2021-%D0%BF#Text>.
- Про соціальні послуги: Закон України від 17.01.2019 №2671-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2671-19#Text>

- Просування ґендерної рівності та розширення прав і можливостей жінок в Україні через ефективну співпрацю в цілях розвитку та фінансування, ООН Жінки/ Терезіта Келлі Лопес-Труссар (Франція), Лариса Магдюк (Україна). URL: https://ukraine.unwomen.org/uk/digital-library/publications/2021/4/advancing-gender-equality-and-womens-empowerment-in-ukraine_europe.
- Про схвалення Стратегії державної політики щодо внутрішнього переміщення на період до 2025 року та затвердження операційного плану заходів з її реалізації у 2023-2025 роках: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 7 квітня 2023 р. №312-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/312-2023-%D1%80#Text>.
- Рудкевич І. В., к. філолог. н. Етапи становлення та розвитку державної політики соціального захисту населення України. URL: http://www.investplan.com.ua/pdf/4_2011/27.pdf.
- Роз'яснення щодо ввезення гуманітарної допомоги на територію України в умовах воєнного стану (станом на 02.04.2022). URL: https://mof.gov.ua/uk/news/roziasnennia_shchodo_vvezennia_gumanitarnoi_dopomogi_na_teritorii_ukraini_v_umovakh_voennogo_stanu_stanom_na_02042022-3388.
- Слово і Діло. Аналітичний портал. URL: <https://www.slovoidilo.ua/2023/02/07/novyna/suspilstvo/minreintehracziyi-rozgovily-skilky-ukrayini-zareyestrovano-vnutrishno-peremishhenyx-osib> (дата звернення 31.05.2023).
- Соціальні послуги, які надаються під час воєнного стану та останні зміни у цій сфері. URL: <https://www.msp.gov.ua/news/21778.html>.
- Соціальні послуги. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/>.
- Українське суспільство в умовах війни. 2022: Колективна монографія / С. Дембіцький, О. Злобіна, Н. Костенко та ін.; за ред. член.-кор. НАН України, д. філос. н. Є. Головахи, д. соц. н. С. Макеєва. Київ: Інститут соціології НАН України, 2022. 410 с. URL: <https://i-soc.com.ua/assets/files/monitoring/maket-vijna...2022dlya-tipografiivse.pdf>.
- УНН – Українські Національні Новини. URL: <https://www.unn.com.ua/uk/news/2014185-uryad-zatverdiv-poryadok-nadannya-gumanitarnoyi-dopomogi-tsilnomu-naselennyu-pid-chas-viyni>.
- Як війна вплинула на сферу соціального захисту. URL: <https://cedos.org.ua/events/yak-vijna-vplynula-na-sferu-soczialnogo-zahystu>.

I. Ресурсна мапа (навігатор) надавачів гуманітарних та соціальних послуг в Україні: державні структури – надавачі послуг

№	Назва надавача послуг	Посилання на відповідні нормативні акти чи інші інформаційні ресурси	Усі категорії громадян згідно із Законом «Про соціальні послуги»	Регіони, де надається допомога
1	Головне управління Національної соціальної сервісної служби у Вінницькій області	https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/783-2020-%D0%BF#n44 https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2671-19#Text	Отримувачі всіх соціальних послуг згідно із законодавством України	Вінницька область
2	Головне управління Національної соціальної сервісної служби у Волинській області	https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/783-2020-%D0%BF#n44 https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2671-19#Text	Отримувачі всіх соціальних послуг згідно із законодавством України	Волинська область
3	Головне управління Національної соціальної сервісної служби у Донецькій області	https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/783-2020-%D0%BF#n44 https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2671-19#Text	Отримувачі всіх соціальних послуг згідно із законодавством України	Донецька область
4	Головне управління Національної соціальної сервісної служби у Дніпропетровській області	https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/783-2020-%D0%BF#n44 https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2671-19#Text	Отримувачі всіх соціальних послуг згідно із законодавством України	Дніпропетровська область
5	Головне управління Національної соціальної сервісної служби у Житомирській області	https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/783-2020-%D0%BF#n44 https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2671-19#Text	Отримувачі всіх соціальних послуг згідно із законодавством України	Житомирська область
6	Головне управління Національної соціальної сервісної служби у Закарпатській області	https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/783-2020-%D0%BF#n44 https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2671-19#Text	Отримувачі всіх соціальних послуг згідно із законодавством України	Закарпатська область
7	Головне управління Національної соціальної сервісної служби у Запорізькій області	https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/783-2020-%D0%BF#n44 https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2671-19#Text	Отримувачі всіх соціальних послуг згідно із законодавством України	Запорізька область
8	Головне управління Національної соціальної сервісної служби в Івано-Франківській області	https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/783-2020-%D0%BF#n44 https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2671-19#Text	Отримувачі всіх соціальних послуг згідно із законодавством України	Івано-Франківська область
9	Головне управління Національної соціальної сервісної служби у Кіровоградській області	https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/783-2020-%D0%BF#n44 https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2671-19#Text	Отримувачі всіх соціальних послуг згідно із законодавством України	Кіровоградська область
10	Головне управління Національної соціальної сервісної служби у Луганській області	https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/783-2020-%D0%BF#n44 https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2671-19#Text	Отримувачі всіх соціальних послуг згідно із законодавством України	Луганська область
11	Головне управління Національної соціальної сервісної служби у Львівській області	https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/783-2020-%D0%BF#n44 https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2671-19#Text	Отримувачі всіх соціальних послуг згідно із законодавством України	Львівська область

12	Головне управління Національної соціальної сервісної служби у Миколаївській області	https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/783-2020-%D0%BF#n44 https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2671-19#Text	Отримувачі всіх соціальних послуг згідно із законодавством України	Миколаївська область
13	Головне управління Національної соціальної сервісної служби в Одеській області	https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/783-2020-%D0%BF#n44 https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2671-19#Text	Отримувачі всіх соціальних послуг згідно із законодавством України	Одеська область
14	Головне управління Національної соціальної сервісної служби у Полтавській області	https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/783-2020-%D0%BF#n44 https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2671-19#Text	Отримувачі всіх соціальних послуг згідно із законодавством України	Полтавська область
15	Головне управління Національної соціальної сервісної служби у Рівненській області	https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/783-2020-%D0%BF#n44 https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2671-19#Text	Отримувачі всіх соціальних послуг згідно із законодавством України	Рівненська область
16	Головне управління Національної соціальної сервісної служби у Сумській області	https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/783-2020-%D0%BF#n44 https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2671-19#Text	Отримувачі всіх соціальних послуг згідно із законодавством України	Сумська область
17	Головне управління Національної соціальної сервісної служби у Тернопільській області	https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/783-2020-%D0%BF#n44 https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2671-19#Text	Отримувачі всіх соціальних послуг згідно із законодавством України	Тернопільська область
18	Головне управління Національної соціальної сервісної служби у Харківській області	https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/783-2020-%D0%BF#n44 https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2671-19#Text	Отримувачі всіх соціальних послуг згідно із законодавством України	Харківська область
19	Головне управління Національної соціальної сервісної служби у Херсонській області	https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/783-2020-%D0%BF#n44 https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2671-19#Text	Отримувачі всіх соціальних послуг згідно із законодавством України	Херсонська область
20	Головне управління Національної соціальної сервісної служби у Хмельницькій області	https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/783-2020-%D0%BF#n44 https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2671-19#Text	Отримувачі всіх соціальних послуг згідно із законодавством України	Хмельницька область
21	Головне управління Національної соціальної сервісної служби у Черкаській області	https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/783-2020-%D0%BF#n44 https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2671-19#Text	Отримувачі всіх соціальних послуг згідно із законодавством України	Черкаська область
22	Головне управління Національної соціальної сервісної служби у Чернівецькій області	https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/783-2020-%D0%BF#n44 https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2671-19#Text	Отримувачі всіх соціальних послуг згідно із законодавством України	Чернівецька область
23	Головне управління Національної соціальної сервісної служби у Чернігівській області	https://nssu.gov.ua/terytorialni-orhany-natssotssluzhby/holovne-upravlinnia-natsionalnoi-sotsialnoi-servisnoi-sluzhby-uchernihivskii-oblasti	Отримувачі всіх соціальних послуг згідно із законодавством України	Чернігівська область
24	Головне управління Національної соціальної сервісної служби у м. Києві та Київській області	https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/783-2020-%D0%BF#n44 https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2671-19#Text	Отримувачі всіх соціальних послуг згідно із законодавством України Отримувачі всіх соціальних послуг згідно закону України	м. Київ та Київська область

I. Ресурсна мапа (навігатор) надавачів гуманітарних та соціальних послуг в Україні: громадські та волонтерські організації – надавачі послуг

№	Назва надавача послуг	Коротка інформація про надавачів послуг та посилання на їхні сайти	Усі категорії громадян згідно із Законом «Про соціальні послуги»	Регіони, де надається допомога
1	ГО «Жіночий консорціум України»	<p>Це об'єднання засноване жіночими громадськими організаціями для забезпечення рівних прав і можливостей жінок і чоловіків та благополуччя дітей в Україні.</p> <p>Напрями діяльності:</p> <ul style="list-style-type: none"> • отримання жінками рівного з чоловіками доступу до прийняття рішень; • розширення соціально-економічних можливостей жінок; • правова освіта та лінії психологічної підтримки для дорослих; • підтримка жінок із дітьми у складних життєвих обставинах; • тренінги, вебінари, комплексні заходи для дорослих та дітей; • нівелювання впливу гендерних стереотипів у всіх сферах приватного та професійного життя людини; • захист дітей; • утвердження принципу найкращого забезпечення інтересів дитини. <p>Сайт організації: https://wcu-network.org.ua/ua/</p>	Багатодітні родини, ВПО та постраждалі громади, самотні матері, люди з інвалідністю, жінки з дітьми у складних життєвих обставинах, підлітки та молодь, представники державних та громадських організацій, які працюють із переліченими категоріями населення	Усі регіони на території, підконтрольній Україні
2	БО «БФ «Восток-СОС»	<p>Всебічна допомога постраждалим від збройного конфлікту та ВПО, сприяння демократичним трансформаціям та утвердженню цінностей прав людини в Україні.</p> <p>Допомога з евакуації цивільних з Луганщини та Донеччини, постраждалих з Херсонської області та інших прифронтових зон. Організація та координація волонтерів та евакуації, надання житла чи іншої допомоги людям, які виїждять з окупованих територій чи прифронтових зон.</p> <p>Евакуація, гуманітарна, юридична та психологічна допомога 0 800 332 614 (безкоштовно)</p> <p>Сайт організації: https://vostok-sos.org/</p>	Люди з окупованих територій чи прифронтових зон	Луганська, Донецька, Запорізька, Херсонська обл.
3	Благодійний фонд ONUKY	<p>Благодійний фонд допомоги мирному населенню. Напрями діяльності:</p> <ul style="list-style-type: none"> • гуманітарні місії в деокуповані села; • адресна допомога цивільному населенню по всій Україні; • освітні програми та ініціативи для дітей і дорослих. <p>Сайт організації: https://onuky.com/</p>	Самотні літні люди, люди з інвалідністю та тяжкими захворюваннями, внутрішньо переміщені з гарячих точок сім'ї з дітьми	Усі регіони на території, підконтрольній Україні
4	Українська Волонтерська Служба	<p>Неприбуткова організація, місією якої є формування культури волонтерства та взаємодопомоги в Україні.</p> <p>Пошук та координація волонтерів за напрямками: координація центрів допомоги ВПО, підготовка потенційних місць розміщення людей, психологічна допомога дітям та підліткам, донорство крові, організація допомоги людям похилого віку, автоволонтерство (водії з власним транспортом).</p> <p>Сайт організації: https://volunteer.country/</p>	ВПО, люди у складних життєвих обставинах, люди похилого віку, діти та підлітки	Усі регіони на території, підконтрольній Україні

5	БФ «Повернись живим»	<p>Фонд компетентної допомоги армії, а також – громадська організація, яка займається аналітикою в секторі безпеки та оборони, реалізує проєкти з реабілітації ветеранів через спорт. Зокрема, є співорганізатором у забезпеченні участі збірної України в міжнародних змаганнях Invictus Games і втілює проєкт «СпортАмбасадори» задля створення спільноти лідерів, які заохочуватимуть інших ветеранів(-ок) займатися адаптивними видами спорту.</p> <p>Реалізує проєкти, спрямовані на реінтеграцію ветеранів, та впливає на суспільні процеси з метою посилити обороноздатність країни. Здійснює аналітику в оборонній сфері, сприяє розбудові Сил територіальної оборони.</p> <p>Збирає донати на потреби Сил оборони України.</p>	Військові та ветерани бойових дій	Усі регіони на території, підконтрольній Україні
		Сайт організації: https://savelife.in.ua/		
6	Superhumans	<p>Некомерційний проєкт без державного фінансування, який функціонує завдяки підтримці донорів і благодійників. Superhumans Center відкрив перше крило медичного центру, яке включає лабораторію протезування та реабілітаційний центр. Друга черга, яка включає відділення реконструктивної хірургії та кімнати для запрошених лікарів-іноземців, відкриється до кінця 2023 року.</p> <p>Центр Superhumans застосовує комплексний підхід до лікування та прагне змінити сприйняття та психологічний підхід до українців, які отримали складні травми та втратили кінцівки.</p> <p>Протези вироблятимуть та збиратимуть власними силами – лабораторію протезування створено за участі провідної німецької компанії Ottobock. Відділення реабілітації включає великий басейн та мультифункціональні засоби для фізичної терапії.</p>	Військові та цивільні, що отримали складні травми та втратили кінцівки	Усі регіони на території, підконтрольній Україні
		Сайт організації: https://superhumans.com/		
7	ГО «Юридична сотня»	<p>Громадська організація, яка надає правову допомогу учасникам російсько-української війни та їхнім родинам.</p> <p>Безкоштовна гаряча лінія, вторинна правова допомога та судова практика для військовослужбовців, ветеранів та членів їхніх сімей щодо питань проходження військової служби та соціального забезпечення ветеранів.</p>	Військовослужбовці, ветерани та їхні родини	Всі регіони на території, підконтрольній Україні.
		Сайт організації: https://legal100.org.ua/		
8	БФ «Клуб Добродіїв»	<p>У мирний час основним фокусом діяльності фонду є освіта та програма наставництва.</p> <p>Під час війни «Клуб Добродіїв» допомагає дітям за двома напрямками:</p> <ul style="list-style-type: none"> • термінова допомога родинам з дітьми, які перебувають на межі виживання (продукти харчування, основні засоби гігієни для дітей, дитяче харчування); • підтримка дитинства під час війни. «Клуб Добродіїв» проводить безкоштовні творчі заняття для дітей та підлітків, арт-терапію. А також допомагає облаштувати зони для творчості та навчання в шелтерах. 	Родини з дітьми, що опинились у складних життєвих обставинах	Усі регіони на території, підконтрольній Україні
		Сайт організації: https://dobrodiy.club/kontakty/		

9	БФ «Фонд Маша»	<p>Громадська організація, створена в 2020 році для протидії будь-якому виду насильства. З початком повномасштабного вторгнення Фонд допомагає жінкам та дітям, які постраждали від війни.</p> <p>Програма психоемоційної стабілізації «Незламна мама» повертає жінок до життя після втрати близьких, житла, після окупації; жінок, які вижили після воєнних, зокрема сексуальних злочинів, та які перебували в російському полоні.</p> <p>Проект «Смілива» навчає дівчат-підлітків фізичної та психологічної самооборони. А в 2023 році фонд планує відкриття флагманського проєкту – Центру ментального здоров'я «Незламна» в Києві. Він буде відкритий для всіх жінок та дітей, які потребують психологічної підтримки.</p>	Жінки та діти, що постраждали від війни	Усі регіони на території, підконтрольній Україні
Сайт організації: https://mashafund.org.ua/				
10	ГО «Ініціатива Е+»	<p>Після початку повномасштабного вторгнення в лютому 2022 року, «Ініціатива Е+» зосередилася на допомозі фронту, військовим та цивільним, які найбільше постраждали від війни.</p> <p>ГО «Ініціатива Е+» опікується дітьми з вимушено переміщених родин і тими, які втратили батьків.</p> <p>Зимою 2022-2023 рр. «Ініціатива Е+» активно займалася пошуком, закупівлею та постачанням обладнання, яке допоможе пережити відключення електроенергії, тепла, зв'язку.</p>	Військові та цивільні, які постраждали від війни	Усі регіони на території, підконтрольній Україні
Сайт організації: https://www.helpplus.org/				
11	Фонд UAnimals	<p>Від початку повномасштабної війни фонд допомагає тваринам із зони бойових дій – евакуацією, кормами та ліками для притулків.</p> <p>Займається відбудовою закладів для тварин, зруйнованих внаслідок російської агресії.</p> <p>Запустив всеукраїнську програму безкоштовної стерилізації безпритульних тварин, яка вже діє в Харкові, Чернівцях, Запоріжжі, Києві, Житомирі, Полтаві, Чернігові, Хмельницькому, Черкасах та інших містах.</p>	Тварини із зони бойових дій	Усі регіони на території, підконтрольній Україні
Сайт організації: https://uanimals.org/				
12	ГО «Добробат»	<p>Допомагає постраждалим від війни українцям, зокрема надає допомогу у відновленні житла.</p> <p>Організація «Добробат» надає такі види допомоги:</p> <ul style="list-style-type: none"> ремонт і відновлення пошкоджених будівель (шкіл, лікарень та ін.) та житлових приміщень (квартир, приватних будинків); розбирання завалів; прибирання прилеглих до зруйнованих об'єктів територій. 	Родини, у яких пошкоджено або зруйноване житло внаслідок бойових дій	Сумська; Київська; Чернігівська; Харківська; Миколаївська; Запорізька; Херсонська
Сайт організації: https://www.dobrobat.in.ua/				

III. Ресурсна мапа (навігатор) надавачів гуманітарних та соціальних послуг в Україні:

міжнародні організації – надавачі послуг

№	Назва надавача послуг	Коротка інформація про надавачів послуг та посилання на їхні сайти	Усі категорії громадян згідно із Законом «Про соціальні послуги»	Регіони, де надається допомога
1	Норвезька рада у справах біженців в Україні / Norwegian Refugee Council	<p>Норвезька рада у справах біженців (NRC) – незалежна гуманітарна неприбуткова неурядова організація, заснована у 1946 році. Організація надає допомогу, захищає права та сприяє розв'язанню проблем біженців, внутрішньо переміщених осіб та інших осіб, які постраждали внаслідок війни в Україні.</p> <p>Телефон гарячої лінії NRC в Україні: 0 800 302 007.</p> <p>Електронна адреса NRC в Україні: ua.info@nrc.no</p> <p>Сайт організації: https://www.nrc.no/who-we-are/secretary-general-jan-egeland/</p>	<p>NRC розпочала гуманітарну місію в Україні в листопаді 2014 року й наразі реалізує програми в таких сферах:</p> <ul style="list-style-type: none"> • правова допомога та консультування; • розповсюдження гігієнічних та наборів першої необхідності; • грошова допомога та допомога з відновленням житла; • індивідуальна допомога (залежно від регіону); • допомога з харчуванням та продуктовими наборами 	Усі регіони України
2	«Червона троянда» / Red Rose CPS	<p>Компанія RedRose була заснована в 2015 році з метою допомогти партнерам підвищити ефективність, прозорість і підзвітність гуманітарних проєктів. Партнерство з провідними неурядовими організаціями, організаціями ООН і донорами, щоб розширити можливості їхніх програм за допомогою цифрового підходу.</p> <p>Команда вирішувачів проблем, співзасновники та команда менеджерів разом діляться десятиліттями досвіду в гуманітарній та технологічній сферах. Вони унікальним чином поєднують свій досвід для розроблення ефективних рішень, які долають перешкоди та підвищують вплив партнерів.</p> <p>Сайт організації: https://www.redrose.io/</p>	<p>Допомога реалізується для таких соціальних категорій:</p> <ul style="list-style-type: none"> • внутрішньо переміщені особи; • пенсіонери; • особи з інвалідністю. <p>Розмір допомоги – 2000 грн на кожного члена сім'ї щомісячно протягом 3 місяців</p>	Усі регіони України
3	Місія Червоного Хреста України / UKRAINIAN RED CROSS SOCIETY	<p>З 24 лютого 2022 року, коли відбулося загострення збройного конфлікту в Україні, Товариство Червоного Хреста України (ТЧХУ) оперативно мобілізувало всі сили та ресурси й почало надавати допомогу постраждалому населенню. З 24 лютого 2022 року волонтери і співробітники Товариства Червоного Хреста України майже цілодобово працюють у різних куточках України.</p> <p>Організація доставляє гуманітарну допомогу тим, хто її потребує, популяризує знання з першої допомоги й мінної безпеки, надають психосоціальну підтримку. Загони швидкого реагування виїжджають на місця руйнувань житлових будинків разом з ДСНС України, евакуюють людей та транспортують маломобільних осіб з гарячих точок, чергують на залізничних вокзалах і пунктах перетину кордону. Місцеві осередки Товариства облаштовують місця для людей, які були вимушені покинути свої домівки, та забезпечують їх найнеобхіднішим. На тимчасово окупованих територіях співробітники та волонтери Товариства Червоного Хреста України залишаються на місцях й продовжують підтримувати місцеве населення.</p> <p>Сайт організації: https://redcross.org.ua/response-to-war-in-ukraine/</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Навчання населення навичок надання першої допомоги. • Підготовка та реагування на надзвичайні ситуації. • Служби розшуку ТЧХУ з відновлення родинних зв'язків. • Міжнародне гуманітарне право. • Психосоціальна підтримка. • Мінна безпека. • Донорство крові. • Соціальні послуги та догляд вдома. • Гуманітарна адвокація та мобілізація громадськості. • Адаптація до змін клімату. • Гуманітарна освіта. • Допомога ВПО на місцевому рівні. <p>Робота постійно координується з державними службами України, партнерами та колегами з Міжнародного Руху Червоного Хреста і Червоного Півмісяця</p>	Усі регіони України

4	УВКБ ООН, Агентство ООН у справах біженців / UNHCR, the UN Refugee Agency	<p>УВКБ ООН, Агентство ООН у справах біженців, є глобальною міжурядовою організацією, яка присвячує свою діяльність порятунку життів, захисту прав і створенню кращого майбутнього для біженців, вимушено переміщеного населення та осіб без громадянства.</p> <p>Сайт організації: https://help.unhcr.org/ukraine/</p>	<p>Надання послуг у сфері соціально-правового захисту, діяльність у сфері захисту на рівні громад, та проведення адвокаційної роботи.</p> <p>Допомога з наданням притулку та житла в надзвичайних ситуаціях та сприяння отриманню доступу до гідних умов проживання в коротко- та середньостроковій перспективі.</p> <p>Підтримка в задоволенні базових потреб постраждалого населення через надання грошової допомоги та предметів першої необхідності (непродовольчих товарів)</p>	<p>В Україні офіси УВКБ ООН функціонують у Вінниці, Дніпрі, Києві, Львові, Одесі, Полтаві, Ужгороді, Чернівцях, а також районах Донецької та Луганської областей під тимчасовим військовим контролем Російської Федерації. Хаби УВКБ ООН у Дніпрі та Вінниці</p>
5	Організація з безпеки і співробітництва в Європі / Organization for Security and Cooperation in Europe	<p>ОБСЄ – міжнародна організація, яка ставить собі за мету збереження миру й розвиток демократії на європейському континенті.</p> <p>Програма підтримки наразі складається з 23 проєктів, спрямованих на надання допомоги цивільному населенню, що постраждало від війни, та на подальшу підтримку українських інституцій. Проєкти спиратимуться на попередню співпрацю з давніми партнерами ОБСЄ та передбачатимуть роботу в країні у низці сфер – від підтримки зусиль з гуманітарного розмінування та реагування на надзвичайні ситуації до підтримки уряду України в його зусиллях щодо здійснення реформ.</p> <p>Сайт організації: https://www.osce.org/</p>	<p>Підтримка у сферах правової освіти, міграції, прав біженців, соціальної реабілітації осіб, які постраждали від воєнної кризи.</p> <p>Боротьба з торгівлею людьми, захист довкілля, свобода ЗМІ</p>	<p>Усі регіони України</p>
6	«Надія для України» / HOPE FOR UKRAINE	<p>Американський БФ, що займається забезпеченням їжею, медичною допомогою, притулком та освітою українців, чиє життя було зруйноване через війну.</p> <p>Сайт організації: https://hopeforukraine.net/</p>	<p>БФ «Надія для України»:</p> <ul style="list-style-type: none"> • забезпечує підтримку та реабілітацію поранених захисників та захисниць, збираючи кошти на їх лікування; • працює з родинами ВІЛ-позитивних дітей та медичними закладами, які лікують цих дітей, збираючи кошти на препарати; • підтримує малозабезпечені родини гуманітарною допомогою 	<p>Усі регіони України</p>

7	«Дім Європи» / House of Europe	<p>Програма створена для підтримки професійного та творчого обміну між українцями та колегами в країнах ЄС і Великій Британії та фокусується на культурі, освіті, медицині, соціалізації, медіа та роботі з молоддю.</p> <p>Організація переспрямувала фінансування на екстрену допомогу, збрала багато ресурсів для людей, яким довелося залишити дім, і зосередилася на нових схемах підтримки, що стануть відповіддю на виклики війни.</p> <p>Сайт організації: https://houseofeurope.org.ua/</p>	<p>Допомога для збереження колекцій українських музеїв. Стипендії допоможуть відновити роботу тим, хто перебуває в безпеці й хоче повернутися до улюбленої справи. Усі, хто залишився без роботи, зможуть оплатити житло, їжу, медикаменти та пальне.</p> <p>Допомога командам, що їдуть в гарячі точки, комплектами захисту та медичного спорядження.</p> <p>Будівництво центру для переселенців, створення бази даних воєнних злочинів росіян, придбання ноутбуків для вчителів з Маріуполя та інші важливі ініціативи. Кошти отримали 12 організацій</p>	<p>25 музеїв у Львові, Одесі, Києві, Донецькій, Сумській, Луганській та Миколаївській областях отримали 137 184 євро на забезпечення колекцій.</p> <p>Організація надає допомогу в усіх регіонах України</p>
8	«Нова Україна» / Nova Ukraine	<p>Фонд надає гуманітарну допомогу Україні та підвищує рівень обізнаності про Україну в Сполучених Штатах та решті світу.</p> <p>Фінансує різноманітні заходи, спрямовані на допомогу народу України та зміцнення демократичного суспільства в Україні. Організовує збори коштів, культурні заходи, зустрічі з українськими знаменитостями, круглі столи, присвячені Україні. З метою просування своєї місії також співпрацює з некомерційними організаціями та волонтерами на місцях.</p> <p>Сайт організації: https://novaukraine.org/uk/</p>	<p>Надання гуманітарної допомоги вразливим групам населення та окремим особам в Україні.</p> <p>Підвищення рівня обізнаності про Україну в США та в усьому світі. Підтримка України в розбудові сильного громадянського суспільства, реформуванні системи освіти та ліквідації корупції</p>	Усі регіони України
9	Diakonie Katastrophenhilfe	<p>Німецька благодійна організація підтримує постраждалих, надаючи гуманітарну допомогу в Україні, а також у Німеччині та інших країнах Європи, які приймають українських біженців</p>	<p>Соціальні категорії, яким надається допомога:</p> <ul style="list-style-type: none"> люди похилого віку, людям з обмеженими можливостями ВПО 	Київ, Львів та Дніпро
10	ADRA International	<p>Міжнародна християнська благодійна організація, яка надає допомогу людям в Україні та ще у 118 країнах, незалежно від їхньої етнічної, політичної, релігійної приналежності</p> <p>Сайт організації: https://www.adra.ua/</p>	<p>ADRA Ukraine допомагає постраждалим під час конфліктів та катастроф, переселенцям та їхнім сім'ям, дітям-сиротам, вихованцям дитячих будинків та притулків, пацієнтам лікарень. Допомагає людям у гарячих точках, неповносправним особам і людям похилого віку, пропагує здоровий спосіб життя</p>	Усі регіони України

11	Регіональний офіс Всесвітньої Організації Здоров'я / World Health Organization	<p>Швидке реагування на надзвичайні ситуації у сфері охорони здоров'я, спричинені конфліктом, мінімізація збоїв у наданні критичних медичних послуг.</p> <p>ВООЗ відреагувала на зміни потреб охорони здоров'я в Україні у період війни збільшенням кількості персоналу та перепрофілюванням систем, включаючи логістичну систему. Це дало змогу доставити в країну понад 543 тонни медичних засобів та обладнання, які розповсюджуються переважно у східних, південних та північних областях, де в них зараз найбільша потреба.</p> <p>Навчання для дій у ситуаціях, що виникають внаслідок війни (травми, масові жертви, опіки та хімічний вплив). Починаючи з 24 лютого ВООЗ провела тренінги за цими темами для понад 1300 медичних працівників.</p> <p>Сайт організації: https://www.who.int/europe/emergencies/situations/ukraine-emergency</p>	<p>ВООЗ розробила загальнонаціональну програму психічного здоров'я, доступну для всіх.</p> <p>Логістика та надання медичних засобів та обладнання.</p> <p>Навчання медичних працівників</p>	Усі регіони України
12	Міжнародний фонд «Відродження» / International Renaissance Foundation	<p>Входить до міжнародної мережі Open Society Foundations, одного з найбільших українських благодійних фондів. Серед програм – «Громадське здоров'я» та «Права людини».</p> <p>Сайт організації: https://www.irf.ua/</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Громадська активність та участь у демократичному врядуванні. • Підвищення якості публічної політики, громадської участі та комунікації щодо реформ. • Децентралізація та розвиток місцевої демократії. • Консолідація реформи охорони здоров'я. • Реформа інклюзивної освіти та покращення якості підготовки вчителів. • Лідерство та посилення можливостей ромських громад 	Усі регіони України
13	Делегація Європейського Союзу в Україні / Delegation of the European Union to Ukraine	<p>Бере участь у реалізації програм допомоги Європейського Союзу. Зараз працює над створенням широкої міжнародної коаліції для підтримки України та засудження дій Росії.</p> <p>Сайт організації: https://www.eeas.europa.eu/delegations/ukraine_uk</p>	<p>Сприяння політичним та економічним зв'язкам між Україною та Європейським Союзом шляхом підтримання ефективного діалогу з урядовими установами та підвищення поінформованості про Європейський Союз, його установи та програми.</p> <p>Відстеження впровадження Угоди про асоціацію між Україною та ЄС.</p> <p>Інформування громадськості щодо розвитку Європейського Союзу, роз'яснювання та відстоювання окремих аспектів політики ЄС.</p> <p>Участь у впровадженні програм зовнішньої допомоги Європейського Союзу</p>	Усі регіони України

14	Волонтери Корпусу миру в Україні / Peace Corps	<p>Організація працює над проектами щодо розвитку освіти, економічного та молодіжного розвитку.</p> <p>Під час війни в Україні почала збирати гуманітарну та медичну допомоги для найбільш уразливих верств населення та для деокупованих територій.</p> <p>Сайт організації: https://helpukraine.center/</p>	<p>Гуманітарна та медична допомога.</p> <p>Соціальні категорії: люди, які мешкають у прифронтових та деокупованих регіонах України</p>	Східні, південні та північні області України
15	Міжнародний штаб допомоги українцям (МШДУ)	<p>Міжнародний штаб допомоги українцям (МШДУ) – це світове об'єднання благодійних фондів, організацій, бізнес-спільнот, ЗМІ, державних органів влади, торгових палат з 80 країн світу.</p> <p>Метою Міжнародного штабу допомоги українцям є налагодження світової комунікації та координації з державними інституціями, дозвільними установами та центрами, медичними закладами, волонтерськими та громадськими організаціями, бізнес-спільнотами задля допомоги біженцям, військовим та цивільному населенню.</p> <p>Створений для швидкого реагування та допомоги українцям в умовах військової агресії Росії.</p> <p>Сайт організації: https://dopomoha.org.ua/</p>	<p>Інформаційне висвітлення реалій війни в Україні, взаємодія з міжнародними ЗМІ.</p> <p>Консультаційна та організаційна допомога біженцям з логістикою, поселенням та побутом.</p> <p>Організація гуманітарної допомоги медикам, військовим, біженцям з усього світу в Україні та за кордоном.</p> <p>Координування та реалізація основних проєктів МШДУ – «Продуктові набори для українців», «1000 автомобілів свободи», «100 пожежних для України», «Тактична медицина» та «Відновлення реабілітаційного відділення для захисників та захисниць України»</p>	Усі регіони України
16	БО «Міжнародний благодійний фонд «Життя понад усе» / International Charitable Foundation «Life against all odds»	<p>БО «Міжнародний благодійний фонд «Життя понад усе» вже 7 років займається організацією реабілітаційного відпочинку для дітей, які постраждали від війни.</p> <p>Сайт організації: https://lifefoundation.com.ua/partners/en</p>	<p>Організація опікується різними категоріями дітей, а саме: внутрішньо переміщені (діти, які разом із сім'єю були змушені переїхати зі своїх домівок на нове місце проживання), діти військовослужбовців, діти, в яких один з батьків загинув під час виконання службових обов'язків</p>	Усі регіони України – за індивідуальними заявками
17	Міжнародний комітет порятунку / IRC-ECHO	<p>Проєкт «Програма реагування Міжнародного комітету порятунку на надзвичайні ситуації в Україні», що реалізується за підтримки Міжнародного комітету порятунку/IRC-ECHO, реалізувався з 1 серпня 2022 року.</p> <p>Реалізація проєкту від початку і до його завершення відбувалася в умовах війни та ситуації насильства всередині держави, порушення права на життя, щоденної психологічної травматизації, численних терористичних актів.</p> <p>Основним фокусом проєктної діяльності була підготовка до складання мапи зацікавлених сторін та оцінка якості послуг разом з іншими заходами.</p> <p>Сайт організації: https://www.rescue.org/</p>	<p>Організація якісно нових форм системного аналізу надавачів гуманітарної допомоги в умовах військової агресії в Україні та посилення всебічного інформування отримувачів соціальних послуг.</p> <p>Сприяння якісно новим формам взаємодії громадян, влади та міжнародних організацій-донорів</p>	Київська, Житомирська, Чернігівська, Сумська, Полтавська, Хмельницька, Одеська, Дніпропетровська області

18	Міжнародна організація з міграції / The International Organization for Migration's (IOM) Mission in Ukraine	<p>Представництво Міжнародної організації з міграції (МОМ) в Україні надає допомогу внутрішньо переміщеним особам (ВПО) та особам, які постраждали від війни, бореться з торгівлею людьми, допомагає уряду впоратися з нелегальною міграцією, покращити систему управління міграцією в державі та розробити інклюзивні практики й політику охорони здоров'я для мігрантів. Водночас МОМ в Україні бере участь у використанні потенціалу розвитку міграції, поширенні інформації про міграцію, підтримці інтеграції мігрантів, просуванні переваг культурного різноманіття та протидії ксенофобії та нетерпимості.</p> <p>Після початку повномасштабної війни в Україні МОМ переорієнтувала свої програми та проекти, якими з лютого 2022 року по березень 2023 року охопила близько трьох мільйонів людей.</p> <p>Сайт організації: https://ukraine.iom.int/who-we-are</p>	<p>Гуманітарна підтримка населення, яка включає надання непродовольчих товарів та предметів гігієни. Водопостачання, санітарія та гігієна.</p> <p>Грошова допомога.</p> <p>Невідкладна медична та психосоціальна підтримка. Допомога центрам колективного проживання та інші види підтримки</p>	Усі регіони України
19	UNICEF	<p>ЮНІСЕФ надає життєво необхідну допомогу дітям і сім'ям, які постраждали через війну в Україні.</p> <p>У відповідь на виклики війни ЮНІСЕФ розпочав в Україні масштабну програму гуманітарної підтримки «Спільно», яка забезпечує дітей та їхні родини соціальними послугами та захистом.</p> <p>Дитячий фонд ООН співпрацює з урядом, місцевими органами влади, неурядовими організаціями, волонтерами та приватним сектором заради запуску й розвитку активностей у межах цієї програми.</p> <p>Сайт організації: https://www.unicef.org/ukraine/</p>	<p>ЮНІСЕФ працює над реалізацією ключових зобов'язань щодо задоволення гуманітарних потреб дітей, зокрема доступу до освіти, психосоціальної допомоги, води і санітарії; навчання з питань мінної безпеки; охорона здоров'я матері та дитини, а також послуги для людей, що живуть з ВІЛ/СНІДом</p>	Усі регіони України
20	ERIKS Development Partner (ERIKS)	<p>Шведська громадська організація та фонд, що опікується захистом прав дитини. У своїй роботі та відданості реалізації прав дитини ERIKS керується духом Еріка Нільссона (засновника організації), християнськими цінностями та Конвенцією ООН про права дитини.</p> <p>Зусилля ERIKS в Україні зосереджені переважно на правах і захисті дітей та їхніх сімей, що постраждали внаслідок війни, яка почалася з вторгненням Росії 24 лютого 2022 року.</p> <p>Сайт організації: https://eriksdevelopment.org/</p>	<p>Організація здійснює допомогу через місцевих партнерів і зосереджена на гуманітарній підтримці біженців. Допомога як у вигляді грошової підтримки, так і продуктовими наборами; також надається психосоціальна підтримка та соціальна допомога.</p> <p>Крім гуманітарної допомоги, ERIKS також надає довгострокову підтримку тим, хто залишився в Україні, і біженцям, які зараз повертаються в країну. Завдяки масштабній програмі, яка стартувала в серпні 2022 року, ERIKS забезпечує постраждалими від війни</p>	Запорізька, Сумська, Херсонська, Миколаївська, Київська області та м. Київ

1. Ступінь наявності можливостей та ресурсів щодо надання гумдопомоги та послуг, категорії надавачів, відсоток підтвердження, %

##	Показник /питання	Державні надавачі, мах 100%	Громадські надавачі, мах 100%	Міжнародні надавачі, мах 100%
1.	Наявність знань, кадрів, кризових центрів, притуків для сірїт, подолання екокризи	100%	100%	100%
2.	Наявності можливостей щодо надання гумдопомоги та послуг	75 %	62%	100%
3.	Необхідність єдиної бази ВПО з профілюванням їх потреб	100%	47%	40%
4.	Відсутність повного спектру соціальних і медичних послуг для людей з особливими потребами, в т.ч. людей літнього віку	20%	75%	-
5.	Існування високого рівня домашнього насилля та порушення прав дітей в сім'ях	62%	80%	85%
6.	Складність адаптації та інтеграції ВПО в громадах ВПО	57%	35%	40%

Рис.1. Ступінь наявності можливостей та ресурсів щодо надання гумдопомоги та послуг, категорії надавачів, відсоток підтвердження, %

2. Ступінь залученості надавачів послуг до допомоги населенню.

Індикатори, категорії надавачів, відсоток залучення, %

##	Індикатор	Державні надавачі, мах 100%	Громадські надавачі, мах 100%	Міжнародні надавачі, мах 100%
1.	Допомога та послуги для соціо-психологічної, медичної реабілітації та психологічної стійкості та стабільності.	50	80	80
2.	Допомога та послуги для безпеки, збереження життя, майна.	100	80	50
3.	Допомога та послуги для відновлення, реінтегрування, подальшого розвитку.	80	80	50
4.	Допомога та послуги для надзвичайного/ургентного відновлення, реінтегрування.	100	100	50

Рис.2. Ступінь залученості надавачів послуг до допомоги населенню. Індикатори, категорії надавачів, відсоток залучення, %

